

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

LVIII Vasaris — February 7, 1973 Nr. 10

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

BIUDŽETO KARAS

TARP PREZIDENTO IR KONGRESO

Vos baigęs Vietnamo karą (bent ant popieriaus) prezidentas Nixonas pradėjo naują karą. Šį kartą dėl biudžeto ar tiksliau federalinės valdžios išlaidų. Jo pasiūlytas biudžetas yra pirmo ofenzyva.

Norint suprasti dėl ko ruošiamasi kariauti, reikia atsiminti, kad JAV yra federacija, kurios nariai turi labai plačias teises ir pareigas. Lai- kui bėgant centrinės vyriausybės rankose susitelkė daug daugiaugalis negu kuriant federaciją buvo manyta. Ji surenka bilijonus dolerių mokesčių ir nuo jos priklauso jų išleidimas. Kovoiant su pasauline ūkine depresija ir jos pasekmėmis, centrinės vyriausybės lėšų vis daugiau ir daugiau buvo skiriama ūkiniams ir socialiniams tikslams. Naujo impulso šioje srityje davė Johnsono administracija, kuri, atrodo, laikėsi pažiūros, kad su pinigais galima išspręsti visas problemas.

Praktika parodo, kad federalinės valdžios pinigų švaistymas neišsprendė tos problemos. Pavyzdžiui, daug pinigų skirtų vargšų būklei pagerinti pateko ne į vargšų, bet politikierių ir demagogų kišenes. Daug federalinės valdžios programų ilgai neteko prasmės. Pavyzdžiui, dar 1936 metais buvo pradėtos duoti paskolos iš 2% kaimų gyventojams įsivesti elektrą. Tą syk tai buvo reikalingai ir naudinga. Šiandien tačiau toms paskolomis naudojasi turtingieji savo vasarnamiams ar klubams savo pramoginėm patalpoms. Taip pat platesnio masto žemės ūkio remimas šiuo metu, kai tos rūšies produktų kainos pasivijo kitų gaminių kainas, vargiai ar yra pateisinamas.

Nors visi sutinka, kad federalinės valdžios išlaidos yra peržiūrėtinos ir daug kur sumažintos, tačiau konkrečiai dėl to susitarti daug sunkiau. Kongreso nariai atstovauja ne tik viso krašto, bet ir savo valstijų bei rinkminių apylinkių interesus. Vienos programos nukirtimas gali paliesti vieną apylinkę, kitos ki-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

tą ir tuo pačiu sumažinti atstovo prestižą bei rinkimo galimybę. Už tat daug lengviau programų skaičių padidinti kaip sumažinti.

Antra, susiduriama su principiniu klausimu, kas nulemia lėšų išleidimą: kongresas ir prezidentas, konkrečiau ar prezidentas turi teisę neišleisti kongreso paskirtas kuriam nors reikalui lėšas. Istorijoje buvo atsitikimų, kad prezidentas taip pasielgė. Prezidentas Trumanas, pavyzdžiui, neišleido tiek daug pinigų karo aviacijos reikalams, kiek kongresas buvo skyres.

Prezidentas argumentuoja, kad jis turi pareigą neišleisti to, ką kongresas paskyrė, jei tai ne

būtinai reikalinga ir valstybės išdas yra tuščias. Prezidentas mano, kad mokesčių pakelti daugiau negalima, taip pat negalima didinant išlaidas greitinti infliaciją. Senatoriai ir kongreso atstovai visų pirma mano, kad lėšas skirstyti yra jų pareiga bei privilegija, ir jei syki prezidento veto buvo kvalifikuotos daugumos atmetimas, jie neturi kito pasirinkimo kaip kongresui nusileisti.

Tokios yra frontų linijos naujam biudžeto karui. Abi pusės turi geros amunicijos savo argumentams paremti. Jei karas vis dėlto privestų prie federalinės valdžios programų peržiūrėjimo, ji laimėtų tik pats kraštas.

KARAS PASIBAIGĖ, PRAPRASIDĖJO KOVA

De jure Vietnamo karas, užtrukęs 30 m., sausio 28 d. pasibaigė, de fakto dar ir šiandien, po savaitės paliaubų, jistęsiasi. Komunistinis Vietnamas yra užinteresuotas vis daugiau demokratinio Vietnamo žemių užgrobti. Jų partizanai ir po paliaubų užiminėja kaimus ir miestus, kad sustiprintų savo pozicijas Pietų Vietname. Saigono vyriausybė paskelbė, kad Vietnamo komunistai įvykdė 480 taikos sutarčių pažeidimų tik per 2 dienas! Optimistai tikisi, kad savaitės būvyje šie nenormalumai sustvarkys ir ginklai galų gale nutilis.

Be abejo, Vietnamo per ilgai užtrukęs karas buvo didžiausia našta JAV. Maskvos ir Pekino strategai laikė JAV pririštą ir siekė ją iščiulpti militariškai ir ekonomiškai. Tuo pačiu metu Maskva stiprinosi politiškai Europoje, Afrikoje ir Pietų Amerikoje, o raudonoji Kinija — Azijoje. Taigi, ne JAV kalta dėl šio karo, bet Šiaurės Vietnamas ir jo didieji inspiratoriai. JAV čia neturėjo jokių materialinių interesų,

tik pakėlė didžiausius nuostolius. Jai šis karas kainavęs apie 137 bilijonus dolerių ir apie 56 tūkstančius gyvybių. Ir mums nesuprantamos tos demokratinės Europos valstybės, kurios varė propagandą, kad tai buvo "nešvarus karas". Tuo tarpu, kai JAV gynė viso pasaulio laisvę nuo komunizmo, Europos demokratai kaišiojo pagalius į šio karo pasėkas. Žinoma, Europos kai kurie politikai norėjo, kad JAV labiau rūpintųsi Europa, negu Azija.

Nabejojame, kad JAV galėjo šį karą anksčiau pabaigti ir daug stipriau jį vesti, negu vedė. Tačiau JAV vengė pasaulinio karo, nes gerai žinojo, kad raudonoji Kinija ir Maskva išsivels į karą. Todėl šis karas JAV buvo vedamas "pusiausvyros" strategija. Jis, žinoma, pareikalavo ilgesnio laiko ir daug triukšmo pasaulio viešojo opinioje. Ar įvyko garbinga taika, ar JAV kapituliacija, mums paaiškės vėliau, kai Vietname baigsis politinė kova dėl viso Vietnamo valdžios.

Dabartiniai faktai rodo, kad Šiaurės Vietnamas ir Vietkongas yra ofenzyvoje. Le Duc Tho, buvęs komunistinio Vietnamo derybų šefas, po sutarties pasirašymo žurnalistams pareiškė, kad "karai bus tol, kol bus imperistai". Vadinas, Šiaurės Vietnamo komunistai kovos tol, kol JAV imperialistai bus išnaikinti. Dabartinis Šiaurės Vietnamo tikslas — iškovoti komunistinę "laisvę" visam Vietnamui ir jį suvienyti komunistinėje valdžioje. Tai naujojo komunistinio politinės kovos etapo devizai.

Kokie galimūmai?

Massachusetts valstijos gubernatorius F.W. Sargent pasirašo proklamaciją, skelbiančią Vasario 16-tąją Lietuvos Nepriklausomybės Dieną. Iš kairės: ALT Bostono skyriaus valdybos nariai inž. A. Čaplikas, pirm. adv. J. Grigalius, gubernatorius F.W. Sargent, O. Ivaišienė, Br. Keturakis.

VLIKO TARYBA POSĖDŽIAVO

Š.m. sausio 26 New Yorke įvyko Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Tarybos posėdis. Buvo peržvelgti paskutiniai protokolai, išklausta Vliko Valdybos veiklos apžvalga, svarstyta Vliko Seimo Tarybai pavidimas ir kt.

Vicepirmininkas Juozas Audėnas Tarybą pa informavo apie paskutinių dviejų mėnesių valdybos veiklą. Pranešėjas pirmiausia priminė apie okup. Lietuvoje nesiliaujantį Bažnyčios persekiojimą, dėl kurios laisvės tauta atkakliai kovoja. Tos kovos padariniai yra nuolatiniai kunigų teisimai, žmonių, ypač moksleivių, persekiojimai ir pan. Gyventojai daug rizikuoja, rašydami pareiškimus, peticijas, skundus — ir viskas atsimuša, kaip žirniai į sieną. Paskutiniu metu buvo surinkta daug tos kovos dokumentų. Jau išleisti du dokumentų leidiniai pavadinti Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika. Jie skelbiami Eltoje ir numatoma išleisti atskiru leidiniu anglų kalba.

Valdyboje yra susikaupe daug reikalų, ir jposėdžiauja kas savaitę Kaldė — Naujųjų Metų šventėms buvo išleistas visiems lietuviams sveikinimo žodis, Vasario Šešioliktosios minėjimams paruoštas nutarimų projektas — pavyzdys, kurio paklausa esanti didelė.

Kaip žinome, dabar Vietnamui atstovauja trys partijos: Šiaurės Vietnamas, Vietkongas ir Pietų Vietnamas. Š. Vietnamas disponuoja beveik dvigubai didesniu plotu (užima 332,559 kv. km) ir turi apie 21,6 mil. gyventojų. Pietų Vietnamas užima 173,809 kv. km. ir turi 18,9 mil. gyventojų. Trečioji "partija" — Vietkongas neturi ribotų žemių, bet Pietų Vietname veikia kaip komunistinė provizorinė vyriausybė, kurios tikslas "išlaisvinti" visą Vietnamą. Tai Vietnamo komunistų guarilinė, partizaninė organizacija. Ji yra (Nukelta į 2 psl.)

Valdyba smulkiai peržiūrėjusi Seimo nutarimus ir ieškojo būdų jų įvykdymui. Vienas jų tai paruošimas etnografinių sienų studijos, o antras išsiaiškinimas su Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga dėl jos dalyvavimo Vlike. Pranešėjas parodė autentišką laišką apie Simo Kudirkos gyvenimą sunkių darbų vergų stovykloje Sibire. Kudirkos dienos darbo norma esanti kiburu iš nešioti dvi tonas cemento, karučiu vežioti žvirg ir smėlį. Visą dieną jis esąs maitinamas tapačia sriuba, kurion įdedama 10 gramų aliejinių riebalų. Per mėnesį gaunąs 750 gramų cukraus. Kol Kudirka neiškalėsias penkerių metų, tol jam nebūsią leista priimti riebalų iš šalies, valdyba tuo reikalu numato kreiptis į JAV Prezidentą. Taryba buvo painformuota apie Valdybos nusistatymą, kaip š.m. Vasario 16-sios minėjimuose surinktos aukos turėtų būti paskirtos tarp Vliko, ALTos ir JAV Bendruomenės.

Artinantis metinei sukakčiai (gegužės 14 d.), kai Romas Kalanta Kaune paaukojo savo gyvybę dėl Lietuvos laisvės, Valdyba yra nutarusi išleisti jo gerai paruoštą paveikslą, kuris turėtų būti matomas kiekvienos lietuvių šeimos namuose.

J. Audėną papildė vicepirmininkas Jurgis Valaitis apie Baltų Santalką, kuriai dabar vadovauja lietuviai dr. J. Valiūnas, J. Valaitis ir A. Razgaitis. Pirmame Santalkos posėdyje, įvykusiame sausio 22 d., buvo apsvarstyta: (2) Europos Saugumo Konfrencija, kurios paruošiamieji darbai vyksta Helsinkyje; Vlikas savo memorandumą jau pasiuntė, estai ir latviai ruošiasi pasiųsti; (b) Baltų Informacijos Centro organizavimas; (c) Studijuoti Sovietų Sgos užsimojimą "respublikų" sienų numatomus keitimus ir kaip jie gali paliesti okupuotąsias Baltijos valstybes.

Visus išskeltuosius klausimus Tarybos nariai išsamiai diskutavo.

BOSTON

VASARIO 16-TOSIOS MINĖJIMAS BOSTONE

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 55-rių metų sukaktis Bostono lietuvių bus švenčiama vasario 18 d., sekmadienį, sekančia tvarka:

10 val. ryto šv. Petro liet. parapijos bažnyčioje iškilmingos pamaldos.

2 val. p. p. So. Bostono Liet. Pil. D-jos III-čio aukšto auditorijoje iškilmingas minėjimas.

Kalbės Lietuvos Atstovybės Washingtono patarėjas dr. St. Bačkis.

Meninėje programos dalyje dainuos Bostono vyrų SEKSTETAS, vedamas komp. J. Gaidelio. Programos pranešėja stud. Aldona Dabrilaitė.

Minėjimą rengia ALT Bostono skyrius, vadovaujant adv. J. Grigaliui.

Sąryšyje su Nepriklausomybės šventės minėjimu, skyriaus pirmininkas adv. Jonas Grigalius su kitais valdybos nariais, organizacijų atstovais, š. m. sausio 11 dieną buvo priimtas Massachusetts valstijos gubernatoriaus Francis W. Sargent Statehouse. Oficialaus vizito metu gubernatorių pasirašė proklamaciją, skelbiančią Vasario 16-tąją Lietuvos Nepriklausomybės Dieną ir pavadė, kad tos dienos 12 val. Lietuvos tautinė vėliava būtų iškilmingai iškelta prie miesto rotušės.

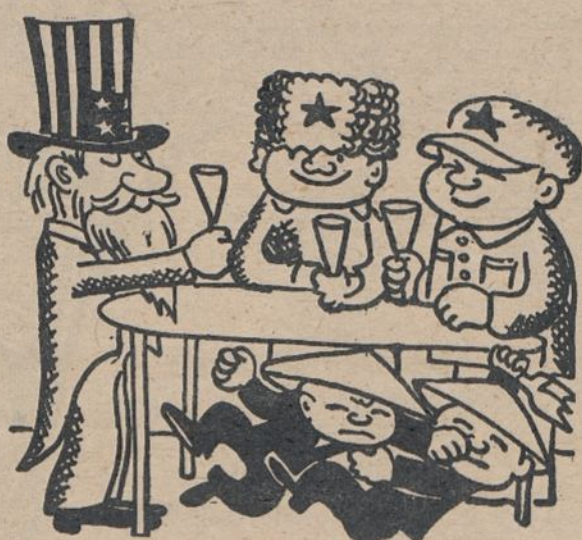
Minėjime dalyvauti pakviesti vietinės valdžios atstovai — amerikiečiai, taip pat ukrainiečių estų ir latvių bendruomenių atstovai.

Visos lietuvių organizacijos šventės minėjime prašomos dalyvauti organizuotai su savo vėliavomis. Kiekvieno lietuvių yra patriotinė pareiga aktyviai dalyvauti šventės minėjime ir paremti okupuotos Tėvynės laisvinimo darbą savo pinigėmis aukomis.

J. V. Sūduvas

Seimo pavedimą Tarybai "sudaryti komisiją, kuri nagrinėtų galimybes Vliką sudarantioms grupėms jungtis į stipresnius vienetus", dėl užsitęsusių ilgų diskusijų, atidėjo kitam kartui.

Posėdžiui pirmininkavo Rima Čerkeliūnienė, socialdemokratų atstovė, sekretoriavo Juozas Pažemėnas, Vienybės Sąjūdžio atstovas. (ELTA)

Australijos padangėje

LIETUVIŲ DIENOS

Antanas Laukaitis

Praeitų metų pabaigoje jau septintą kartą Australijos lietuvių meninės, kultūrinės ir jaunimo stipriausios pajėgos susirinko į Sydnėjų, atšvęsti kas antri metai, jau tradicija virtusias, Australijos Lietuvių Dienas. Tuo pačiu metu čia vyko ir mūsų Lietuvių Bendruomenės Krašto

KARAS PASIBAIGĖ

(Atkelta iš 1 psl.)

pavojinga, kad ji Pietų Vietnamą sprogdina iš vidaus.

Kaip po 60 dienų JAV atitrauks visą savo kariuomenę iš P. Vietnamo, tai prasidės dar smarkesnė politinė kova dėl Vietnamo sukomunizavimo. Todėl gerai suprantame, kad P. Vietnamo prezidentas N. van Thieu, laisvamylis generolas, yra labai susirūpinęs dėl Vietnamo ateities. Jis kviečia savo kompatriotus į budrumą ir kovingumą. Pagal taikos sutartį P. Vietnamas turės būti pravedi demokratiniai parlamento rinkimai. Suprantama, kad šiuose rinkimuose komunistai ir neutralistai viską darys, kad laimėtų daugumą ir atstatytų N. van Thieu valdžią. Šiandien Thieu viešai skelbia, kad P. Vietnamas yra ne vienas, bet 17 milijonų Thieu. Bet ar jų bus tiek daug, kai reikės atiduoti balsus už Thieu?

JAV atitrauks kariuomenę iš Vietnamo. Bet kodėl šiaurės Vietnamas neprivalo atitraukti kariuomenės ir panaikinti Vietkongo Pietų Vietnamą? JAV prižiūrės P. Vietnamą, kad čia būtų demokratiškai rinkimai. Bet kodėl Š. Vietnamas niekas nereikalauja vietnamiečių demokratinio apsisprendimo ir demokratinio rinkimų?

Vietnamas yra toli nuo Lietuvos. Tačiau jis mums nemažiau rūpi, kaip Vokietijos ar Lenkijos likimas. Vietnamas yra didžiulė tauta, per 40 mil. Ji yra sparčiai auganti tauta. Nuo 1964 m. iki šiandien čiapadaugėjo apie 7 mil. gyventojų, nežiūrint karo nuostolių, per 1 mil. žuvusių. Ji strategiškai gyvena svarbioje vietoje: ji saugo vandens kelius į Australiją, Ameriką ir Japoniją. Taigi, demokratinis Vietnamas būtų didelis laimėjimas pasaulio tautai ir laisvei. Ir Vietnamas sukomunizavimas būtų didelis pavojus visam pasauliui. Todėl linkime iš širdies prez. N. van Thieu ne tik atilaikyti sunkioje politinėje kovoje, bet ir laimėti Vietnamo vienybę demokratinėje valdžioje. JAV, kaip viceprez. S. Agnew yra pareiškęs, P. Vietnamas, Kambodžos, Laos, Tailandas Indonezijos ir kt. Azijos demokratinis kraštų nepaliks Dievo valiai ir komunistų malonei, bet juos remis ir saugos nuo komunistinės invazijos. Kaip ilgai ir kaip sėkmingai?

Alg. Tolvydis

tarybos XIII-sis suvažiavimas, išrinkęs ir naująją mūsų Australijos lietuvių valdžią.

Lietuvių Dienos Australijos lietuviams, ypačiai to miesto, kuriame jos yra rengiamos, gyventojams yra tikras dvasinis atsigaivimas, susištis su tuo laiku esančiomis visoj Australijoje vasaros atostogomis. Jeigu vyresnieji gali gėrėtis ir džiaugtis savaisiais choralais, klausydami jų puikių lietuviškų dainų išpildymo, savaisiais dainininkais, stebėdami jų paveikslų lietuviškąją parodą, savaisiais artistais ir kt., tai jaunimas daugumoje jau čia gimęs ir čia subrendęs, randa ir sau malonumų lietuviškame sporte, studentų suvažiavime ir jų ruošiamose pramogose, jaunimo koncerte, skautų stovykloje ir pan., kas mūsų Lietuvių Dienas padaro kaip didžiulę jungtį, rišančią ir jungiančią visus šio žemyno lietuvius. Ši didžioji mūsų lietuviško tautiškumo ugnelė, toli nuo kitų gyvenančių Australijos lietuviams.

DAINŲ ŠVENTĖ

Tur būt neapsiriksiu pasakydamas, kad visose Lietuvių Dienose pats iškiliausias ir daugiausiai laukiamas pasirodymas yra Dainų Šventė. Lietuviai visuomet mėgo ir mėgsta savąją dainą ir ja didžiuojasi, tuo pačiu, su didžiausiu malonumu, dalyvauja ir bent kuriuose chorų parengimuose. Sydnėjaus Dainų Šventė jau buvo rengiama septintąjį kartą ir joje dalyvavo sekančieji mūsų chorai: Adelaidės Lituanija (dirigentė R. Kubiliūtė) Canberros Lietuvių Choras (dirigentas P. Darius), Melbourne Dainos Sambūris (dirigentas A. Čelna), Newcastle Lietuvių Choras (dirigentas S. Žukas), Sydnėjaus Meno Ansamblis (dirigentas M. Umbražiūnienė) ir Sydnėjaus Dainos Choras (dirigentas Br. Kiveris). Dainų šventė vyko puikioje Civic Centro salėje ir visai šventė vadovavo ir buvo jos organizatorius Alg. Dūdaitis.

Dainų šventę pradėjo Sydnėjaus Meno Ansamblis, sudainuodamas ir puikiai išpildydamas A. Vanagaičio "Saulėleidžio Giesmę". Pirmoji koncerto dalis buvo ištisai paskirų chorų pasirodymas, iš kurių vieni sudainavo geriausiai, kiti galbūt silpniau, tačiau kiek viename iš šių pasirodymų jautėsi nuosirdus mūsų dainų išpildymas, savitas jų grožio išgavimas, patraukęs klausytojus ir dažnai juos nukeldamas į savuosius Lietu

vos laukus, miškus, savąją lietuviškąją aplinką. Patys skaitlingiausi šventėje buvo Sydnėjaus "Dainos" ir Melbourne Dainos Sambūris chorai, kurie reikia laikyti ir pačiais stipriausiais visose Australijoje. Ypatinčiai geras, turintis profesionalinių pajėgumų žymių, yra Melbourne Dainos Sambūris, vadovaujamas A. Čelnos. Savo choristų išpildymu ir paskutiniąja, daugiau komiška "Melnuko" daina, kurioje buvo perduotas įvairiausių ryto kaimo garsų mišinys, melbourniškai iššaukė visų klausytojų nepaprastą pasitenkinimą ir susižavėjimą, ką palydėjo nenutrūkstami plojimai. Sydnėjaus choras, su savo jau išgyvenusiu ir pilnai visą chorą įsavo rankas paėmusiu Br. Kiveriu, ryžtingai ir gerai sudainavo tris dainas.

Antroji koncerto dalis buvo pradėta su Jungtiniu Vyrų choru, kuriam dirigavo St. Žukas. Galinčiai skambantis vyrų jungtinis choras sudainavo dvi dainas, kai Jungtinis Moterų choras, diriguojamas jaunosios adelaidskės R. Kubiliūtės, švelniais moteriškais balsais sužavėjo gausius klausytojus. Jungtiniame mišriajame chore dalyvavo virš dviejų šimtų dainininkų, kurie, pasikeičiant visiems dirigentams, puikiai išpildė eilę dainų. Klausantis paskirų ir jungtinių chorų jautėsi žmogus lyg būtų nutoles nuo tos eilinės kasdienybės, nuo tų paprastų rūpesčių bėdų ir su ta, širdį gailinančia sava lietuviška daina ir jos puikiais išpildymais tonais, skrendi į tuos laukus, tuos klodus, iš kurių jos yra atėję, apie kuriuos jose yra dainuojama ir muzikos garsais nupasakojama jų grožis.

Po koncerto Dainų Šventės dalyviams ir kviestiniams svečiams buvo surengta puikios vaišės, kuriose draugiškas bičiuliavimasis ir draugiškos dainos dar ilgai, ilgai tęsėsi. Visas koncertas buvo įrengtas ir greitoje ateityje numatoma išleisti šios šventės dainų plokštelė.

MENO PARODA

Australijos Dailės Paroda vyko Woollanra meno galerijoje ir joje dalyvavo sekančieji mūsų dailininkai: V. Meškėnas, N. Meškėnaitė, V. Kabailienė, E. Kubbos, J. Janavičienė, V. Ratas, A. Vingis, I. Pociuvienė, L. Žygas, L. Urbonas ir H. Šalkauskas. Tuopačiu, atskirai vyko ir mūsų jaunųjų dailininkų paroda, kurioje savo kūrinius išstatė jaunas menininkų atžalynas: R. Badauskas, M. Kabalaitė, D. Paulauskaitė ir E. Zdanavičiūtė (visi tapyba) R. Kabaila, R. Keraitis -- skulptūra, R. Dambrauskaitė -- reljefai varyje ir skulptūra ir U. Kaudzokaitė -- tapyba. Jaunesiems dailininkams buvo paskirta trys piniginių premijos, kurias išrinko parodą atidaręs meno istorikas, lektorius ir kritikas profesorius B. Smith. Jas gavo: I-ją R. Keraitis už skulptūrą, II

TIESA IR FANTAZIJA

Vytautas Meškauskas

Sausio 26 d. Dirvos 7 Nr. Alfaprikiša: "V. Meškauskas per daug lengvai nusprendžia, kad V. Bražėnas operuojas 'iš piršto išlaužtais teigimais' ir jokių rimtų argumentų nepaduoda tiems teigimams sugriauti". Po to jis paberia geroką sauja savo naujų argumentų įrodymui, kad "veikia kvailumas ir subersija, bet ne atsitiktinumas".

Toks priekaištas mane verčia sustoti priekai kurių tų papildomų įrodymų su sekančiu rezultatu:

1. Alfa teigia: "JAV kongresas nedavė pinigų įruošti ABM (priešraketinių raketų) gynybą Washingtonui apsaugoti, kai Maskvai tokia gynyba jau įrengta..." Suprask, JAV interesai išduoti! Iš tikro, kiekvienas akylesnis laikraščių skaitytojas žino, kad apsigynimas nuo raketų yra labai abejotinas ir todėl svarbiau turėti tiek puolamųjų raketų, kad priešas negalėtų jas staiga puldamas vienu ypu sunaikinti, ir kad jų dar liktų antram smūgiui. Tol kol priešas negali tikėtis jas sunaikinti, jis to ir nebandys padaryti. Dėl to JAV savo dar abejotinos vertės priešraketines raketas sutelkė puolamom raketom apsaugoti, nes puolamosios raketos geriau apsaugo kraštą negu ginamosios. Faktas, kad tos vietos jomis apstatė Maskvą dar neįrodo jų efektingumo. Jis kalba už

–ją R. Kabaila ir už skulptūrą ir III-ją D. Paulauskaitė -- už tapybą.

Parodos atidaryme buvo susirinkę labai daug lietuvių, kurių net daugumas į galerijos vidų negalėjo sutilpti ir išgirsti puikių, atidaryme pasakytų, prof. B. Smith žodžių, kuriuose jis iškėlė lietuvių menininkus, davusius ir labai stiprių meninių pajėgų Australijai, iškilusių ir išsilaikiusių šio krašto meninėje aukštumoje. Savo žodyje parodos organizatorė ir vadovė dantų gydytoja G. Kazokienė pasakė, jog ji darė viską, kad šioje parodoje dalyvautų kuo daugiau mūsų lietuvių menininkų, iš kurių dalis paskutiniu momentu iš parodos pasitraukė.

Pati paroda buvo mūsų kultūrinio meno geriausia reprezentacija Australijoje, duodanti ir platesnį profesionalinį antspalvį, rodantį mūsų paskirų dailininkų pajėgumą ir jų savitą kūrybinumą. Viso parodoje buvo išstatyta 25 paveiks-lai, 4-rių skulptūros ir 12 keramikos darbų, nors su gerėsniais pačių dailininkų norais, pilnai galėjo būti išstatyta kur kas daugiau darbų. Paroda reikia laikyti pilnai save pateisinančia ir pavykusia, davusia ne tik saviesiems, bet ir svečiams bent mažą dalelę lietuviškųjų dailininkų meno kūrinių pasigėrėjimo ir pilno įrodymo, kad meno pasaulyje lietuvis dailininkas yra šio krašto aukštumoje.

jų karinės filosofijos dėfenzyvinį charakterį ir neišskiria.... kvailumo. 2. Teigti, kad Amerikos ekologinis sąjūdis yra sovietų įkalbėtas tam, kad privertus amerikiečius pirkts Sibiro dujas ir naftą yra tikrai pasidavimas fantazijai. Pirma, dar ilgą laiką jų eksploatacija nebus ūkiškai pateisinama. Antra, jei tikėti, kad sovietai taip padarė, reikėtų patikėti, kad jie sukėlė studentų neramumus, pradėjo ilgų plaukų madą ir praktiškai kontroliuoja netik Foreign Affairs žurnalą, bet ir visą dvasinį bei religinį gyvenimą. Jei taip, jie tokie genijai, kad net reikia stebėtis, kad dar nepavergė viso pasaulio!

Man atrodo, kad ir Alfa su Bražėnu nemano, kad sovietiniai žmonės pranašesni. Ir Sovietų Sąjungos reikalus tvarko valdininkai, kurie daugiau yra susirūpinę savo karjera negu komunizmo išplėtimu. Jie turi daug šnipų ir agentų šia krašte, tačiau ypatingu išradingumu nepasižymi.

3. Alfa rašo: "Amerikiečių Mack kompanija stato sovietams didžiulius fabrikus sunkvežimiams gaminti, kuriais jie galės pasivažinėti po visą Europą". Mano skaitytojai žino, kad tokį fabriką jau buvo pasirašiusi sutartį statyti vokiečių Mercedes-Benz, bet ji nebuvo vykdoma, nes Bonnos vyriausybė negalėjo duoti kredito už mažesnius negu pasaulinės rinkos nuosimčius. Aš nežinau koks ir kokio masto susitarimas yrasu Mack ir kodėl amerikiečiai nukonkuravo vokiečius. * Viena tačiau aišku, kad jei vokiečiai ar amerikiečiai jo nestatytų, jį pastatytų britai, prancūzai ar net italai, kurių FIAT jau seniau pastatė sovie-

tams lengvųjų automobilių fabriką.

Žinia, būtų geriau, jei visas laisvasis pasaulis vestų vieningą ūkinę politiką komunistinių valstybių atžvilgiu, bet tas neįmanoma dabartinėje būklėje, ypač tada kada JAV netenka vado ir politinio rolių.

Sutinku su Alfa, kad kvailumas vaidina didelę rolę politiniame gyvenime. Nenorėčiau tik sutikti, kad jis yra amerikiečių monopolis. Juo dalina si visos tautos, neišskiriant sovietų... ir mūsų. Įrodymui siūlyčiau paskaityti ne tik mūsų išeivijos spaudą, bet ir Nepriklaušomos Lietuvos Steigiamojo ir kitų seimų stenogramas bei užsienio politikos samprotavimus anų laikų spaudoje.)

Nepaisant tos silpnybės, analizuojant naujienas, reikia bent stengtis laikytis faktų kiek jie žinomi, o nepasiduoti fantazijai. Nes fantazijos bitės, kažkada sakė švedė Selma Lagerlof, sykį išskridusios taip išauga, kad nebegali grįžti į tikrovės avilį.

*) Tardamiesi su vokiečiais sovietai norėjo tokio fabriko, kuris absoliučiai viską, įskaitant ir smulkiausias dalis pasigamtintų vietoje. Tokio dar nėra visame pasaulyje.

RN SUPERVISOR—With current D.C. license for active nursing facility, 11 p.m.-7 a.m., non-rotating shift. Qualified Medicare E.C.F. Excellent working conditions. NATIONAL LUTHERAN HOME FOR THE AGED, convenient to Baltimore-Washington & John Hanson Highway. Call (202) 529-6122 from 8 a.m.-4 p.m., Monday-Friday, ask for director of nursing service. (10-14)

WANTED
1ST CLASS SKILLED
TURRET LATHE
AUTOMATIC CHUCKERS

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Positions available for experienced machinists. Comprehensive benefit program. Apply weekdays 8 a.m. to 5 p.m., Saturday 8 a.m. to 12 noon.
MAIN & COMPANY
2700 COOPER ST.
JACKSON, MICH.
(10-14)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

LAI DOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRY S MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŲRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAM PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREIŠKIA REDAKCIJOS NUOMONE • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

Lietuviai,

Minint nepriklausomybės paskelbimo sukaktį, šiemet ypatingai mūsų dėmesys krypta į pavergtąją Lietuvą. Praeitų metų bėgyje ten mūsų tautos pasipriešinimas okupanto priespaudai prasiveržė heroiška Kalantos ir kitų gyvybės auka, ten jaunimo masės nepabūgo išeiti į gatves ir drąsiai šaukti "Laisvės Lietuvai", iš gen ateina žinios apietylią bet ryžtingą kovą už tikėjimo laisvę bei žmogaus teises ir prieš grėsiantį Lietuvos surusinimo pavojų.

Šiuo metu taip pat atidžiai sekame pasirošiusios Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijai, imdami dėmesin Vakarų nusistatymą konferencijoje siekti praversti uždarą, kad Vakarų idėjos galėtų laisvai skliti sovietinėj imperijoje, o ne legalizuoti Europos padalinimą.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas su pagarba seka pavergtos tautos esamose sąlygose neišvengiamas pasipriešinimo okupanto priespaudai pastangas. Jis taip pat aukštai vertina kiekvieno lietuvių ar organizacijos įnašą į mūsų tautos laisvės kovą. Tačiau mes tikime, kad gyvenamasis momentas iš mūsų reikalauja neeilinių pastangų.

Tad Nepriklausomybės Šventės proga VLIKAS kviečia visas mūsų organizacijas ir visus, kurie save lietuviais laiko, atsilipti į mūsų brolių laisvės šaukimą ir rasti kelią, kaip dar prasmingiau įsijungti į mūsų tautos išlaisvinimo darbą. Kviečiame visus bendradarbiauti su Vliku, kuris derins visą mūsų veiklą ir darys visa, kad Lietuvos laisvės klausimas būtų gyvas visur, o ypač ten, kur svarstomi Europos ateities klausimai.

Mes tikime, kad daroje ir broliškame susiklausime yra mūsų darbų sėkmės laidas. Vardan tos Lietuvos vienybės težydi!

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas

ALTO ATSIŠAUKIMAS

Brangūs tautiečiai, Amerikos lietuviai!

Artėja Vasario 16-ta, Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 55-toji sukaktis. Su skaudančiom širdim minėsime ją. Raudonasis slibinas mūsų tėvų kraštą tebetrypia, lietuvis jame be teisės tebėra, tikėjimas tebėra persekiojamas, tautos charakteris žalojamas. Minėsime tą dieną su tvirtu pasiryžimu nepailstai kovoje prieš baisią tarptautinę neteisę -- Lietuvos pavergimą.

Paminėkime šią brangią mums šventę kuo tinkamiausiai. Kiekviename mieste, kiekvienoje kolonijoje, kur tik lietuvių randasi. Parodykime pasauliui kad Lietuvos laisvės klausimas yra vienas iš svarbiausių mūsų gyvenime, ir kad visuomet jis toks pasiliks. Siųskime rezoliucijas se natoriams, kongresmanams, gubernatoriams ir kitiems atsakingiems valdžios pareigūnams, prašydami užtarti mus, teisingoje mūsų kovoje už Lietuvos laisvę.

Laisvės niekas neduoda veltui. Reikia ją iškovoti. Reikia laisvę aukomis išpirkti.

Daug aukų ant laisvės aukuro yra sudėję Tėvynėje pasilikusieji mūsų broliai ir seserys. Ir šiandien jie kančios ir ašarų aukas tebededa. Mes džiaugiamės jų drąsa ir pasiryžimu. Mes

didžiuojamės, kad esame tokios šaunios tautos dalis.

Amerikos lietuviai! Prisidėkime prie laisvės kovos stipriau! Prisidėkime taip pat ir pinigėmis aukomis! Vasario 16-tos proga aukokime Lietuvos laisvinimui. Ir visas aukas nukreipkime į Amerikos Lietuvos Tarybą, kuri jau virš 30 metų rikiuoja Amerikos lietuvių kovą už tėvų krašto laisvę. Siųskime savo aukas į ALTo centrą, 2606 West 63rd Street, Chicago, Illinois, 60629. Mūsų aukos prisidės prie sustiprinimo laisvės kovos už mūsų brangią Tėvynę Lietuvą.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA
Dr. Kazys Bobelis
Pirmininkas

Dr. Vladas Šimaitis
Sekretorius

VASARIS — AMERIKOS
LIETUVIŲ TARYBOS
MĖNUO

Nuo pat Amerikos Lietuvių Tarybos įsikūrimo prieš 30 metų Vasario 16 minėjimai ir net visas šis mėnuo JAV lietuvių skyrė Lietuvos laisvinimui. Mūsų visos didžiosios ir daugel mažesnių organizacijų įsijungė į ALTą, kuria pilnai pasitiki ir visapusiškai remia.

Tai labai reikšmingas patriotinis reiškinys, kuris įgalina ALTą dirbti ir kalbėti mūsų visų vardu.. Už

PENKIASDEŠIMTOSIOS KLAIPĖDOS ATKOVOJIMO METINĖS

Dabar vis pasigirsta tai čia, tai ten patriotinis skundas, jog atsiranda tautiečių, kurie iš kažkokio pasipūtimo ar apgailėtino dvasinio nusmukimo, nesisemia stiprybės iš praeties, ja nesi-domi, nors ji -- praeitis -- buvo ir tebėra mūsų tautinės gyvybės versme, nors ji, kaip Betliejaus žvaigždė lietuvių vedė per didžiausias mūsų tautos sutemas, per jos vergijos pakalnę laisvę, į nepriklausomybę, vedė į Sausio Penkioliktąją, t. y. į prieš lygiai 50 metų įvykusį gintaro pajūryje gyvenančių mūsų brolių, Mažosios Lietuvos dailės, Klaipėdos kraštu vadinamos, įsijungimą į laisvą ir nepriklausomą Lietuvos valstybę.

Per šį lietuviškų žemių istorinio suvienijimo minėjimą turim prisiminti, kad iki XIII-to šimtmečio pradžios tarp Nemuno ir ties Danzigu Baltijon įtekančios Vyslos nebuvo nė vieno vokiečio ir nė vieno jų kultūros pėdsako. Tik lenkų, mozūrų kunigaikščių Kondradui prieš 743 metus pasikvietus kryžiuočius, vokiečiai pradėjo, ant ieties smaigalio nesdami krikščionybę, naikinti mūsų gimnaisius prūsus. Anot įžymaus lenkų istoriko Haleckio, tas kryžiuočių pakvietimas yra viena iš didžiausiųjų lenkų politinių klaidų visoj Lenkijos istorijoje, nes atkviestas Kryžiuočių Ordinas buvo ne tik Lietuvai, bet ir Lenkijai pražūtingas.

Iš tikrųjų, jeigu mes mintimis nukylam į tarp Nemuno ir Vyslos esančios Mažosios Lietuvos praeitį, žvilgtelėjame į ten, kur teka Alna, Prieglius, niūro jau sumaskolintų vardų miestai -- Tilžė, Isrutis, Karaliaučius, ten ir yra mūsų prosenelių žemė, kurioje gulį pulkų pulkai mūsų brolių prūsų, kritusių už savo tėvynę bei laisvę ir nulūmusių lietuvių tautos ateitį.

Ši prūsų, arba anot dr. Ayso senprūsų tragedija ir yra pirmą kartą baltų genocidas. Taip, senprūsiai buvo išnaikinti ir jie tepalikto savo vardą "Prūsija" rytų Vokietijai. Iš jų kalbos mums paliko keletas žodžių, kaip "savaitė", "balnas", "auksakalys" ir kiti. Taip pat kiek prūsų žodžių pateko į vokiečių kalbą, kaip antai Kaddig -- kadugys, Mergel -- mer-

tat jo veikla vis plečiasi ir įgauna daugiau reikšmės, kas, suprantama, pareikalauja vis didesnių jėgų ir finansinių išteklių, kuriuos mes patys sudėdami, tuomi pareiškiame savo pilną ALTu pasitikėjimą.

Taigi ir šiais metais Amerikos Lietuvių Tarybos suruoštuose Vasario 16 minėjimuose gausiai dalyvausime ir dar stambiau auksime taip svarbiu reikalui -- Lietuvos laisvinimui. O visas surinktas aukas be jokios išimties tiesiog siųskime ALTu centrui.

Dr. Steponas Biežis

DR. J. ŽMUIDZINAS

gaitė, Kujel -- kuilyls ir kiti.

Mano kaimynas iš Gestirškių kaimo ir Pa-ryžiaus mokslo dienų bičiulis poetas Juozas Tysliava, kuris savo kildino iš senprūsų, su sutrinta širdimi dažnai man kalbėdavo apie taip jam artimų senprūsų tragišką likimą. Tad visai nenuostabu, kad jis, lyg visos lietuvių tautos skausmą sukaupęs savyje, kreipiasi savo testamentinėje poemoje TĖVE MŪSŲ į Visagalį, klausdamas Jį, kur Jis "Didžiosios Dienos slėnyje ... padės tuos"

"Kurie su kryžium rankose
Pragaro ugnį buvo atėję skleisti?
Ne, Viešpatie, -- sa-ko poetas --
Tu negalėsi jiems at-leisti"

Taip tikrai. Senprūsiai fiziškai ar tautiškai išžudyti. Tačiau ilgiau kaip 50 metų kariaudami su okupantu, jie sulaukė kryžiuočių tolimesnį brovimąsi į rytus ir leido mindauginiai Lietuvai ramesnėmis išorės sąlygomis valstybiškai sustripėti ir kariškai su bręsti. Taigi senprūsų atkaklios kovos daug nulėmė Lietuvos valstybės gyvavimą bei jos ilgą nepriklausomybės amžių, o taip pat užtikrino šviesesnę rytų - šiau rės Mažosios Lietuvos ateitį.

Po šio mūsų žvilgsnio į senprūsius, prieš mus išeina gausi Mažosios Lietuvos veikėjų, patriotų, kovotojų, galerijų, be kurios kažin ar mes dabar švėstume šį istorinį sukilimą, šį septynių šimtų metų būvyje atskirtų dviejų tautos dalių susijungimą. Toje galerijoje matome: -- Naujosios Lietuviškos Ceitungs redaktorių Mikeli Kidosį, pirmąją mažlietuvių atstovą Reichstaga Joną Smalskį, Prūsijos seimo, Landstago narius kun. Dr. Vilių Gai-galaitį ir Vilių Steputaitį, patriarchą Martyną Jan-kų, Vidūną, Dovą Zaunių ir Mortą Zaunytę, Stiklorių, Simonaitį, Vilių Kalvaitį, Jagomastą su šeima, Adomą Braką ir daugelį kitų, argi čia suskaitytinų? Negalim paminti dviejų lietuvininkų didžiųjų kultūrininkų: Pilypo Ruigio ir Donelaičio. Ruigys savo veikale, parašytame vokiečių kalba, pirmas iškėlė lietuvių kalbos turtingumą, švelnumą, grožį. Ir toms jos savybėms įrodyti, jis pirmą kartą raštijos istorijoje paskelbė 3 lietuvių dainas, kurias didžiai įvertino ano meto įžymūs rašytojai, kaip Goethe ir kiti.

Ir šie visi paminėti veikėjai ir kultūrininkai savo darbais vienaip ar kitaip grindė kelią į Sausio 15-tąją. Tuo norime pasakyti tai, kad šiaurinėje Mažosios Lietuvos dalyje, Klipėdos krašte, lietuviybės išlaikymo nuopelnas priklauso visų

pirma mažlietuviams. Ir ačiū šiom akivaizdžiom tautinės gyvybės apraiškom 1918 metais lapkričio 16 Tilžėje buvo sušauktas patikimų Mažosios Lietuvos veikėjų slaptas susirinkimas, kuris išrinko Prūsų Lietuvių Tautinę Tarybą ir ji to lapkričio 30 pasirašė svarbų istorinį nutarimą, žinoma M. Lietuvos Akto vardu, Jis skambėjo šitaip:

"Atsižvelgiant į tai, kad viskas, kas yra, turi teisę gyventi, ir į tai, kad mes lietuviai, čionai Prūsų Lietuvoj gyvenantieji, sudarėme šito krašto gyventojų daugumą, reikalaujame, remdami si tautų paties apsisprendimo teise priglaidimo Mažosios Lietuvos prie Didžiosios Lietuvos. Visi, šitą pareiškimą pri-

imantieji, pasižada savo parašu visas savo jėgas už įvykdymą minėtojo siekio pašvęsti".

Šis aktas buvo, Hermano Tumo liudijimu, Erdmono Simonaičio pas-tangomis pateiktas Versalio taikos konferencijai ir Prancūzijos ministeriui pirmininkui Georges Clemenceau. Tad visai galimas daiktas, kad jis turėjo įtakos į Versalio sutarties 99 straipsnio tekstą, kuriuo Klaipėdos kraštas buvo atskirtas nuo Vokietijos, o taip pat Clemenceau galėjo juo dalinai pasiremti re-daguodamas savo 1919 birželio 16 laiško atsikertantį vokiečių priekaištams. Šiame laiške jis sakė: "Kalbamas (Klaipėdos) kraštas visada buvo lietuviškas, jo gyventojų dauguma kalbos ir kil-mės atžvilgiu yra lietuviška. Tas faktas, kad Klaipėdos miestas didžia dalimi vokiškas, ne-

(Nukelta į 4 psl.)

Šis bei tas

Praeitų metų Naujoji Viltis nr. 4 -- turininga ir įdomi teigiamo pobūdžio straipsniais, taip pat medžiagos įvairumu, platumu. Šis žurnalas mūsų kultūrinį ir politinį spaudą įsigyja reikšmingą vietą, tampa populiarius. Be jo negali apsieiti nė vienas rimtas visuomenininkas, dabarties lietuviškų problemų vertintojas, N. Viltis teikia aktualių ir naujų žinių kultūrininkui, istorikui, rašytojui, eiliniam skaitytojui. O ypač jaučiant dabar mūsų buities svetur netvirtumą dėl įvairių idėjų kontraversijų bei klaidžiojimų, N. V. bent duoda skaitytojui linkmės gaires ypatingai tautinių problemų nušvietimui ir giliais nagrinėjimais. Šio žurnalo redakcija ir leidėjai dar ligi šiol nėra suabejoję lietuviybės principais dėl nuolaidų arba santykių su okupantu, taip pat ir dėl savos kalbos besąlyginio laikymosi, o šie dalykai mums itin jautrūs. "Prievolė yra neprarasti bet kuriose aplinkybėse lietuvių kalbos. Negali būti tikro Korpi! Neo-Lithuania nario nebylio ar beraščio lietuvių kalba. Čia ir iškyla Korporacijai išimtinis ir didžiausias uždavinys: iš-tverti savoje kalboje kas beatsitiktų -- netapti palenkiamais į svetimybę savos kalbos sąskaiton" (N. Viltis nr. 4, 16 pusl.). Tik šitokio tvirto nusistatymo organizacijos ir žurnalai dabartinę mūsų tautos tragikoj ir nevieno mūsų svyravimuose bei klaidžiojimuose -- teikia drąsos tikėtis laimėjimo kovojant dėl Lietuvos laisvės.

● Rimtas yra Vytauto Alanto str. apie mūsų rašytojo misiją tremtyje. Mes dabar gana globojame savo rašytojus (premijs, pagerbimai, liter. vakarai etc.) ir daugelio viltys krypta į savą raštiją kaip žymų veiksnį išeivijos tautinėje gyvybėje. Tad svarbu mums visiems ir išmanyti: kokią gi yra kūrėjo misija svetur? Ko reikia iš jo laukti ir už ką pailti?

V. Alantas pateikia mūsų dail. raštijos istorinį pildytį: caro priespaudos laikai, Aušra, neprikli, Lietuvos jau estetinių krypčių kūryba ir -- dabartinė padėtis. Ir jis padaro ryškias išvadas. "Lietuvis rašytojas šiandien ir visais laikais buvo ir yra nusigrežęs nuo savo tėvynės priešu". Tai labai teisinga išvada, nors iš bendros taisyklės atsiranda ir išimčių. Apie politinėj tremty atsidūrusį rašytoją V. Al. taip sprendžia: "Jo moralinė atsakomybė prieš tautą ir istoriją yra šimteriopai padidėjusi ir tuo pačiu jos misijos ribos yra labai prasiplėtusios. Lietuvis rašytojas tremtinys yra pašauktas užpildyti tą spragą, kuri atsirado mūsų literatūros raidoje Lietuvai patekus po Kremliaus padu". Tačiau įsidėmėtina, kad V. A., taip pabrėžęs kūrėjo tautinę misiją, jokių būdu neapalaudoja rašytojo svetur nė nuo estetinio kūrybos pagrindo: "Literatūros plotmėje jis pasiliks tiek menišką kiek sugebės išlikti individualus ir kiek savo raštuose bus kūrybingas... semiamą iš tautos gyvenimo medžiagą pervaryti per nemeluotą savo kūrybos žaizdą..."

● V. Alantas brandos amžiaus sukakties proga praturtino mūsų dailiąją raštiją net dviem stambiais romanais. Ir geras ženklas, kad įvairiojo spaudoj plaukia gaustas atbalsiai: knygos nagrinėjamos, giriamos arba peikiamos, bet su domesiu skaitomos. Vadinasi, V. A. kūryba nėra blanki nei nuobodi. Betgi kai kas prasižiojo vien piktai peikti ir tiesiog urmu neigti. Ką tai reikštų? Perdaug aiški subjektyvumo diagnozė, kai toks kritikas vienų autorių knygas visapusiškai dangun kelia, jokios dėmės nerasdamas, o kitoms -- anei vieno gero žodžio... Tai jau apgalitinas faktas, kad mūsųose taip drąsūs parapijinio siaurumo vertintojai: savą grupę (arba mielus draugus) urmu aukštinti, o kitus purvinu batų žemėn trypti! Juk autoriai nėra dievai ar velniai -- visų veikaluose yra sėkmingų ir silpnų vietų, vienu ar daugiau ar mažiau. Todėl padorus recenzentas nė vieno nelaiko absoliučiai tobulu arba -- visai beverčiu. Taip pat neišlieja viešai spaudon savo drumzlinio jausmo perteklių...

● Veikalų pikto, aiškiai subjektyvaus, peikimo atveju eina ir kita išvada: vien prieš stiprų ir rimtą konkurentą sukyla tužmas su didžiom patrankom, stengiantis sutriuškinti. O į silpnulius paprastai nedaug reaguojama, nes garbės (gal ir premijų) rungtyne jie nėra pavojingi varžovai. Visuomenė jau pastebėjo, kad įvairių sričių meno kūrėjai yra karštai jausmingi ir dažnai save patį arba ir draugus aukštai pervertina, o ne savo grupės kolegas neapykanta ir plūdima palydi. Varžantis prie LR ir kitų premijų nuolat toki ambicijų jausmai sukunkuliuoja ypač lyriškų rašytojų širdyse, nes rūpi nušalinti nuo kelio galimus varžovus. Todėl smarkiai pikty recenzinių pastabų nesulaukia silpni veikalai, o tik stipresnieji. Ir įžvalgas skaitytojas jau mato, kad tam tikrų kritikų ar redatorių išpuoliai prieš kurį veikalą -- parodo kaip tik to kūrinio nemenką, t. y. varžybine vertę! o tikrai gaila, kad meno kūrybos apžvalginiai rašymai mūsų spaudoje kartais nuspalvinami animaline neapykanta ir netolerancija -- žemos dvasinės kultūros atotrūgim.

PENKIASDEŠIMTOSIOS KLAIPĖDOS ATKOVOJIMO METINĖS...

(Atkelta iš 3 psl.)

galėtų pateisinti viso krašto palikimo Vokietijos suverenumu, juo labiau dėl to, kad Klaipėdos uostas yra vienintelis Lietuvos išėjimas į jūrą".

Kalbant apie mažlietuvių tautiškąją sąmonę ir jų veiklą, tenka pažymėti retai primenamą veiksnį, kuris labai sustiprino Mažosios Lietuvos lietuviškumą. Tai po trečiojo Lietuvos-Lenkijos komonvelto padalinimo 1795 metais Suvalkų krašto prie Brandenbergo - Prūsijos karalystės prijungimas, trukęs 32 metus, t.y. iki 1807 metų, kada Napoleonas vėl atskyrė Suvalkiją nuo Mažosios Lietuvos.

Mes jau priartėjome prie 1923 metų bei prie sukilimo. Jo išvakarėse dėl Klaipėdos varžėsi trys jėgos: Vokietija, Prancūzija su Lenkija ir Lietuva.

Kadangi Vokietija neturėjo jokios vilties atgauti prarastą Klaipėdos kraštą, tai, kaip tuometinis mūsų ministeris Berlyne V. Sidzikauskas yra sakęs, Vokietijos Užs. Reikalų M-ja smarkiai mus ragino kaip galima greičiau prisijungti Klaipėdą, nes vokiečiai numanė, kad ateityje jie galės lengviau ją atsiimti iš Lietuvos, negu iš Lenkijos, arba jeigu ne, tai bent bus pašalinta lenkų nepakenčiama įtaka pašonėje. Be to, Aleksandras Merkelis rašė, kad Vincas Krėvė savo dar nespausdintuose atsiminimuose pasakoja, kad šiam jų nusistatymui išaiškinti jis su vienu ukrainiečiu nuvykęs į Berlyną, kur Klaipėdos krašto sukilimo reikalais tarėsi su tuometiniu Vokietijos vyriausioju kariuomenės viršininku generolu Hans von Seek, kuris ruošiamam sukilimui pritaręs ir pažadėjęs daryti įtakos Klaipėdos krašto vokiečiams, kad šie jo netrukdytų. O tuo tarpu Prancūzija su Lenkija siekė kraštą prijungti prie Lenkijos, arba, jei tai nepavyktų, paversti jį koku freištatū. Be to, juodvi stipriai spaudė Lietuvą, kad ji išsižadėtų Vilniaus ir už tai gautų Klaipėdą. Lietuva su tuo nesutiko. Ogi prisiminkim, kad tada Klaipėdą valdė Prancūzijos komisarai Petisnė.

Kokios gi tada buvo nuotaikos Kaune? Jas galėčiau pavaizduoti kad ir šiais faktais. Regis, tai buvo 22-ry metų gruodžio pabaigoje, kai mokytojo Jurgio Gūžio namuo-

se, Kęstučio gatvėje, susitikome trys kartu tą pačią gimnaziją baigusieji Petras Juknevičius, Jurgis Gūžys ir aš, ir parašėm ministeriui pirminkui Ernestui Galvanaukui laišką įtaigaudami užimti Klaipėdą ir jį "padrąsindami" jam pirmėnėm panašų italų rašytojo D'Annunzio žygi, kai jis 1919 metais su legionieriais užėmė Jugoslavijos uostą Fiume (Reikėk). Vėliau, 1926 metais lankydamasis Lietuvos Pasiuntinybė Londono, kur Galvanaukas buvo Lietuvos atstovu, aš pasiteiravau, ar jis prisimena mūsų jam rašytą laišką dėl Klaipėdos. Į tai jis atsakė, kad jis tokių laiškų labai daug gavęs. Tai vis rodokiekliečių visuomenei rūpėjo Klaipėdos prijungimas.

Kita vertus, Ernesto Galvanauko pirminkaujama vyriausybė, penkerių metų amžiaus nepriklausomą mūsų valstybę vairuodama, didžiai rūpinosi Klaipėdos atdavimu, tačiau drauge ir labai sielojosi gresminėga nežinia: ar sukilimas pavyks? Ir jei taip, kaip į tai reaguos besispraudžianti Klaipėdon prancūzų globotinė Lenkija, Santarvės valstybės, o ypač jų vardu valdanti kraštą, tada kariškai galiausia pasaulyje šalis, Prancūzija? Todėl nenuostabu, kad nė vienas savo tarnybepadėtimi pakilęs gero vardo ir išmonės, lietuvis, iškaitant ir kap. Joną Varkakojį, nedrįso sutikti būti sukilimo vadu. Tada atsirado, pagaliau, kandidatas, kuris ėmėsi šios atsakomybės. Kai Ministerių kabinetas vienbalsiai ir visai slapta, net Seimui nieko apie tai nežinant, įgaliojo E. Galvanauką sukilimą vykdyti, tai jis per kariuomenės štabo žvalgybos skyriaus viršininką Mikalojų Lipčių pavedė kontravalygos viršininkui Jonui POLOVINSKUI vietoje iširti sukilimo galimybes ir gyventojų nuotaikas. Polovinskas, Jono Budrio pavarde, Klaipėdą nvykęs, susisiekė su sukilimo pradininkais Erdmonu Simonaičiu ir amerikiečių lietuviu Jonu Žilium ir paruošė pranešimą apie padėtį ir jį įteikė Galvanaukui. Min. pirminkas buvo jį patenkintas ir pasidarė išvadas, kad sukilimas gali būti vykdomas, ir jo vadu paskyrė Joną Budrį.

Su sukilimu suaugęs E. Simonaitis šitaip apie jį atsiliepia: "Jeigu apie sukilimą buvo rimtai gal-

vota, tai dar rimčiau buvo susirūpinta apie vadą. Buvo nemaža kandidatų. Deja, daug jų atsisakė... Jonas Budrys sutiko. Džiaugiamės tąsyk, džiaugiamės ir šiandien. Man, kaip artimam bendradarbiui, teko ypatingai stebėti Budrio veiklą, laisvinant Klaipėdos kraštą. Prisilaikant visiško nešališkumo galiu tik pasakyti, kad J. Budrys buvo drąsus, sumanus, gudrus. Dėlto Klaipėdos išlaisvinimas taip gerai pavyko". O Vaclovas Sidzikauskas J. Budrio 75 m. sukakties proga rašė "Iš arti stebėjęs tais metais Klaipėdos laisvinimo vyksmą aš galiu teigti, kad jei ne Jonas Budrys, jo drąsa, sumanymas ir ryžtas, tai kažin ar tas Lietuvai gyvybinės reikšmės žygis iš viso būtų įvykęs. O tatau galėto nukreipti istoriją į priešingą Lietuvai kryptį".

(Bus daugiau)

E. CHICAGO

VASARIO 16 BESIRUOŠIANT

Besiruošiant vasario 16 minėjimui tenka susimastyti apie laisvės praradimą ir tas pastangas dedamas jai atgauti, pasiryžti pavergtai tautai atsilyginti skolą, pasisemti iš vasario 16 istorinio svorio tautinės gyvybės ir ją pratęsti ateitin.

Paskutinis vasario 16 akto signataras ir buvęs prezidentas A. Stulginskis prieš savo mirtį dar suskubo ištarti, kad "Jokia pasaulio jėga negali paneigti Lietuvos teisių į laisvę ir nepriklausomybę".

Deja, jį laidojant nebebuvo galima sugiedoti Lietuvos himno ir jau jo nebepalydėjo Laisvės varpo gaudimas. Bet signatarų padėtų parašų ant vasario 16 akto nepajėgia ištrinti jokios priešų jėgos iš lietuviškų širdžių. Lietuviai vėl rinksis į sales minėti 55 kartą nuo Lietuvos nepriklausomybės atstatymo ir 33 kartą nuo jos išplėsim.

Tautai likusiai už geležinės užtvoros mes negalime nurodyti laisvės siekimui kelių — ji prabyla į mus: S. Kudirkos, Simokaičių, Brazinskių, Butkų ar V. Godliausko vardais, lyg prašydama išseiviją surasti pavokesnių priemonių, laisvės siekimams: neleisti pavergtui vienu brūkštelėjimu sunaikinti mūsų tautos praeitį ir ją įlieti į savo istoriją.

Vasario 16-ji visada buvo ir bus mums paskatas pažvelgti į savę, kiek dar mes esame neatsalę bendriesiems tautos reikalams ir kiek mums dar rūpi brolių likimas.

East Chicago, Ind. viet-

KAIP SKIRSTOMOS VASARIO 16 AUKOS

Š.m. sausio 15 d. Vliko Valdyba pasiuntė Amerikos Lietuvių Tarybos pirm. dr. K. Bobeliui ir JAV LB Krašto Valdybos pirm. V. Volertui raštus, kaip šiemet Vasario 16-sios minėjimuose surinktos aukos turėtų būti tarp Vliko, Altos ir LB paskirstytos. Žemiau dedame tų raštų turinį:

Su šiuo laišku siunčiame mūsų mintis bei konkrečius siūlymus, liežiančius šių metų Šešioliktosios Vasario minėjimą JAV-ėse. Jie nėra idealūs, tačiau turėtų būti visoms šalims priimtini. Šį pareiškimą Vlikas numato netrukus paskelbti visuomenei, Bendram reikalui ir Lietuvos laisvinimo darbo labui kviečiame šių siūlymų laikytis. Iš anksto dėkame.

Pasirašė: Dr. J. K. Valiūnas, Pirmininkas; J. Valaitis, Vicepirmininkas visuomen, rei-

nis ALT skyrius, nors jusdamas, kad laisvės praradimo laikotarpis jau tapo ilgesniu, negu nepriklausomybės, (o taip skubiai prabėgę) metai; ryžtasi pažvelgti į tą istorinį įvykį.

Nepriklausomybės atkūrimo minėjimas įvyks vasario 18 d. Gary, lietuvių parapijos patalpose, kuriame žodį tars: dr. Z. Danilevičius ir angliškai kongr. Ray J. Madden ir sveikintumus perteiks Gary, East Chicagos ir Hammond miestų merai. Jie jau yra pasirašę ir proklamacijas skelbiančias vasario 16 Lietuvos diena.

Meninę dalį išpildys — muziko Fausto Strolis vadovaujamas Vyčių choras ir K. Pečkaitienės vedama Gary Lituanistinės mokyklos mokinių, tautinių šokių grupė. Minėjimas bus banketo formoje, veiks ir baras. Pradžią 4:30 v. p. p.

Vasario 16-sios rytą t. y. 8 v. per Hammond radijo stotį — WJOB bus mūsiškių studentų pasikalbėjimas su žinių komentatoriumi Irwing L. Lewin, kuris savo pusvalandį užleids neimdamas jokio atlyginimo ir tai jau nebe pirmą kartą. Ačiū jam.

Tą pačią dieną 9 v. ryto bus keliama mūsų trispalvė prie East Chicagos miesto valdybos rūmų, kurios kėlimo metu prabilis meras R. Pastrick. Atlikus ceremonijas įvyks bendri pusryčiai su visais vėliavos kėlimo dalyviais.

Mielas lietuvi, ALT vadovybė sudaro tau progą padėti auką ant tėvynės aukuro, kurią begas laikas pavers savomis svarstyklėmis ir gyvenimo žiburiui užgesus, viską paliekant, su ašaromis giminės ir bičiuliai palydės... bet bočių šalis pasiliks, todėl neatsisakyk nuo pagarbos savo tautai ir prigimtos teisės būti lietuviu — dalyvauk viena reikšmingiausių Lietuvos istorinių įvykių minėjime!

Petras Indreika, ALT sekr.

kalams; A. Vakselis, Vicepirmininkas išdo reikalams.

MINTYS IR SIŪLYMAI 1973 METŲ VASARIO 16-SIOS MINĖJIMŲ REIKALU.

Artėja Vasario Šešioliktoji. Tai mūsų tautos didžioji šventė, sujungianti mus į vieną šeimą ir verčianti pasigilinti į šios šventės prasmę, atnaujinti pasiryžimą darniai ir nepailstant dirbti, kad Lietuvos nepriklausomybė būtų greičiau atstatyta.

Sekant gražią tradiciją Vasario 16-sios minėjimų rengėjai vykdo lėšų telkimą Lietuvos laisvinimo darbams remti. Visuomenė tam pritaria ir todėl didžioji laisvinimo darbams skirtų lėšų dalis yra surenkama šiam laikotarpyje. Tų lėšų dalis pasiekdavo ir Tautos Fondą, kuris sudaro Vliko darbų finansinį pagrindą. Tačiau Vliko darbai negali remtis atsitiktine pinigine parama iš gausiausios ir turtingiausios išseivijos dalies, gyvenančios J.A. Valstybėse.

Vliko Valdyba mano, kad laisvinimui lėšų telkimo klausimas JAV-ėse, susitarus su ALTA ir JAV LB, turėtų būti peržiūrėtas iš pagrindų; iš kitos pusės, turėtų būti surastas šių organizacijų su Vliku bei jo darbais tikslingesnis organizacinis ryšys, tačiau, kol tai bus pasiekta, prašė kiek laiko.

Todėl Vlikas, kaip vadovaujantis laisvinimo veiksnys, turi pareigą kvieisti organizacijas ir visuomenę šiais metais laiky-

tis šios tvarkos ir įsipareigojimų:

1. Visos minėjimų metu ar proga renkamos lėšos skiriamos Lietuvos laisvinimo darbui, ir tik šiam reikalui gali būti naudojamos.

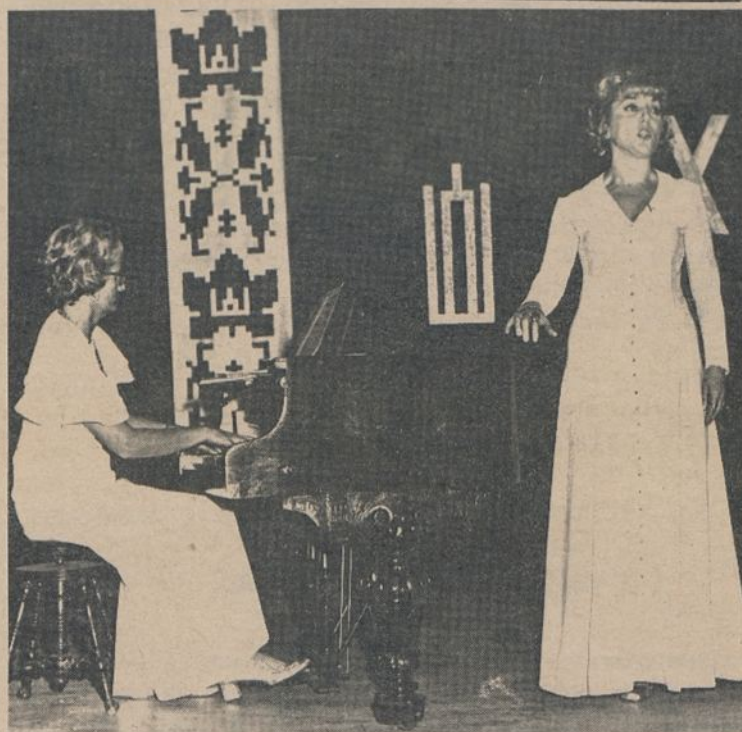
2. Laikantis principo negriauti kas praėjusių kartų sukurtą ir pripažįstamą, kad ALTA ir dabar efektingai ir energingai veikia, aukų telkimo pirmenybė ir atsakomybė JAV-ėse priklauso ALTAi.

3. Vietose, kur nėra veikiančių ALTos skyrių, Vasario 16-sios minėjimus rengia ir lėšų telkimą vykdo JAV LB padaliniai, ar kuri kita veiksminga lietuvių organizacija.

4. ALTA ir JAV LB Krašto Valdyba bei kitų organizacijų minėjimų rengėjai ir rinkliavų vykdytojai skiria ne mažiau 40% surinktų sumų Tautos Fondui. Likę pinigai persiunčiami ALTos centrui arba JAV LB Valdybai pagal iš anksto padarytus ir paskelbtus įsipareigojimus. Vietose tos lėšos gali būti naudojamos tik laisvinimo darbams remti.

Vlikas tiki minėjimus rengiančių organizacijų gera valia ir laukia jų nuoširdaus bendradarbiavimo šiame reikale. Iš savo pusės Vlikas rengėjams pažada visą galimą paramą.

Vlikas prašo ir ragina visus lietuvius šiuo kritišku Lietuvai metu gausiai dalyvauti Vasario 16-sios minėjimuose ir dosniau, nei praeityje, aukoti Lietuvos laisvinimo veiklai paremti. (ELTA)

Sol. Gina Čapkauskienė išpildys meninę programą Baltimorės lietuvių radijo valandos 25 metų sukakties minėjimo balijuje. Jai akompanavo pianistė Elena Juškauskaitė Bush.

Baltimorės radijo valandos vadėjai Kęstutis Laskauskas ir Albertas Juškus minint radijo valandos 25 metų sukaktį. Platesnis aprašymas apie šią sukaktį tilpo Dirvoje praėjime numeryje.

LONG BEACH

• Long Beach Lietuvių Klubas rengia Vasario 16 minėjimą, vasario mėn. 17 d., 6 val. vak., šeštadienį, Machinist salėje, trečiame aukšte, 728 Elm Ave., Long Beach, Calif.

Pagrindinę kalbą pasakys ALT Los Angeles skyriaus pirm. Vytautas Čekanauskas.

Meninę programą atliks: solistė Janina Čekanauskienė ir vyrų kvartetas: R. Dabšys, A. Polikaitis, Br. Seliukas, E. Jarašiūnas, pianinu akompanuojant komp. Broniui Budriūnui. Deklamos Rūta Seliukaitė ir Vida Basiulytė.

Po programos bus vakarienė. Šokiams gros amerikiečių orkestras. Veiks bu-

fetas. Lietuvos vadavimo reikalams bus renkamos aukos.

Visi lietuviai kviečiami gausiai minėjime dalyvauti. (dm)

PHILADELPHIA

• LB Philadelphijos apylinkės rengiamas Tautos šventės, Vasario 16 dienos minėjimas įvyks sekmadienį, vasario 18 d., 3 val. Liet. Muzik. Klube, 2715 E. Allegheny Ave., Philadelphijoje. Programoje: Kalbėtojai — U. S. Information Agency direktorius Frank Shakespeare ir JAV LB Tarybos prez. pirmininkas Vytautas Kamantas. Dainuos Vilties choras.

Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti.

Viesėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

KŪRYBA IR MOKSLAS

Laiškas Amžinojo Lietuvos autoriui Vytautui Alantui

STASYS SANTVARAS

Vakarų tylumoj, užsudaręs savo kambarėlį, baigiau skaityti ir antrąjį tomą Paties Amžinojo lietuvių. Veikalas sukėlė man gausų kiekį išpūdžių ir minčių, tad, kol tas zirzlių bičių spiečius neišsidraikė ore, noriu su Patim atvirai ir bičiuliškai pasišnekėti. Atvirai ir bičiuliškai grynąja tų žodžių prasme, vadinasi, jei Pačiam kai kurie mano samprotavimai nepatiktų ar kitaip atrodytų, iš anksto prašau man atleisti.

Iki šiol savo legendose turėjom Amžinąjį žydą, o dabar jau susitikom ir su Amžinuoju lietuviu! Gali šypstotis, net ir nusikeikti, bet aš tikiu, kad Amžinasis žydas egzistuoja, kad jis, niekur pasotiau nesustodamas, ir dabar eina savo lemties keliais, kaip Brazdžionio žmogus, keliaujantis per pasaulį. Tą gal ir keistą tikėjimą idėgė many vaikystės meto atsitikimas, kurio ir dabar negaliu paleisti vėjų pagairėm.

Kaip visa Lietuva, ir mano gimtasis kraštas anuo metu skendėjo mistikoj -- tada tikrai dar tebegyveno kutenės, miškiniai, vaiduokliai, kipšai jaujiniai ir dvariniai, savo vietos nerandančios vėlės, o jų tarpe ir Amžinasis žydas. Vieną sykį, šiltą vasaros dieną, pats vienas išklydau į padubysio daubas, kurios baugino senove, nešventintais kapeliais, kapais ir milžinkapiiais. Upės pusėn bėgau siauru takeliu, kuriuo labai retai kas tevaikščiodavo, nes tai buvo tik vaikų takas, vedęs į vėsų Dubysos vandenį. Ir, štai, tako viename posūky, prieš mane išaugo juodu surdotu apsirėngęs, juoda plačiabryle skrybėlę galvą uždenęs, žydiškom devocionalijom apsikarstęs žmogus. Rankoj jis laikė ilgą riestą lazda, jo balta barzda buvo išsidraikiusi, akys rūsčios ir perveriančios. Aš nuo to tako šoktelėjau į šalį, jis aukštin pakėlė savo keistą lazda, piktai į mane pažvelgė ir kažką nesuprantama kalba pasakė, o po to, net nestabtelėjęs, nuėjo savo keliu...

Tai buvo mūsų apylinkėse dar niekad neregėta būtybė! Namiškai išsigandusiam vaikui paaiškino, jog tai buvęs Amžinasis žydas... Argi galėčiau dabar netikėti, kad tokio gaivalo nėra?...

Be abejonės, yra pradų ir Amžinojo lietuvių legendai, gal nemažiau tragiški, kaip tas prakeikimas, kuriuo yra paženklintas Amžinasis žydas. Žemėn giliai įminti mūsų protėvių pėdsakai, tiks-

liau tariant -- jų kapai ir jų dvasinis palikimas, atkylą į mus iš paleolito, mezolito ir neolito laikų, skendį tūkstantmečių ūkanose, pro kurias lengva pažvelgti į lietuvių tautos išvingiuotą kelią, atrasti jos atsiradimo istorinę tiesą. Žinom tik, kad visais laikais lietuvių kovos dėl išlikimo buvo kruvinos, gana dažnai ir žūtbūtinės, o XX a. netruksta mums ir praieksmo -- blaškytis visame žemės rutuly, svetimose šalyse išbarstyti savo talentus ir kaulus. Deja, "kilnūs" ir "humaniški" kaimynai niekad nenorėjo, kad mes susikurtumėm laisvą ir nepriklausomą vydušikąjį sau žmogų! Pats, mielas Vytautai, savo kūrinio, o ypač Sintauto vizijom, bandai prasismelkti į amžinojo lietuvių legendą, visom savo dvasinėm galiom siekiesi į tos legendos šaknis. Sunkumai dideli, gal net neįveikiami, nes ir lietuvis per visus amžius buvo ne dievas, o tik... žmogus...

Kai susiduriame su žodžiu "amžinas", neišvengiamai pakylam į metafiziką, nes amžinybė yra abstraktas, yra mįslė, kurios žmogus, žemėj išgyvenęs šimtus tūkstančių metų, vis dar nepajėgia išlūskinti. Iš tikro, kas toks yra Sveiko Amžinasis lietuvis? Ar Sintautas, ar Česnulis, ar Vyžainis su savo nuostabiai įdomia moterimi, ar Česnulo draugim, ar Poška, Bronė, Birutė, Bevardis, ar lietuviai fabriky darbininkai, ar visi mes vienoj krūvoj, lyg viename asmeny? Teisybė, amžinojo lietuvių pradų galėtumėm ieškoti Paties sukurtų žmonių nesibaigiančioj nedalioj, jų pastangose įveikti buitės sunkumus, jų tarpusavėj nesantaikoj, jų žmogiškuose paklydimuose. Jei ir Pats, kurdamas veiklą, turėjai galvoj tas "bendratis", Amžinojo lietuvių mįslė gal ir neaprasos prakaitu kaktos tam ieškotojui, kuris tos mįslės atsakymą mėgina iš veikalo gilumų atkasti.

Kai tariama, kad ir lyrika atspindi poeto išgyventą laiką, to laiko įvykius, idėjas ir žmogiškuosius polėkius bei nuosmūkius, aš galvoju, kad epas tuo labiau negali savo laiko žmogus ir jo išgyvenimų aplenkia. Berods, tą tiesą liudija gausus kiekis klasikinio epo veiklų. Rašytojas yra pašauktas išsakyti nors dalelę minčių, rūpesčių ir sielvartų, kurie jo gyvenamam laikui ir aplinkoj liepsnoja. Kai tuo požiūriu atsigrižtam į Sveiko

Amžinąjį lietuvių -- atrandam mūsų kasdienybės, mūsų vargo ir kančių, mūsų sėkmių ir nesėkmių tirštai nutapytą paveikslą. Fabrikai, jų mašinerija, jų keisti ir grubūs formantai, na, ir žmogus, išblokštas iš savo krašto, atplėštas nuo savo pašaukimo ir siekių! Nors dvasioj jis maištauja ir nesirengia idealų išsižadėti -- reigimai ir sopulingai jis yra naujojo gyvenimo naikinamas. Tegu tie svetimi miestai, jų fabrikai, jų fabriky staklės, kiemai ir požemiai būna tik veiksmo fonas, tik dekoracija, man regis, šitiekrovė, į kurią Pats kūrė akimis taip drąsiai ir blaviai pažvelgei, taip spalvingai ją atkūrei, yra

Nederlandai ateina su poezija

Mūsų apskritai ramiam kasdienybės pasaulyje svetur pasitaiko ir retų dalykų, kurie verčia minėti juos su ypatinga simpatija. Dar daugiau tokios simpatijos nusipelnė tokie atvejai, kai vienas žmogus, be bendruomenės pagalbos, kur nors gražiai prasiveržia ar kokią nors kalną nuverčia. Šįkart norėtume suminėti lietuvaite Zentos Tenisonaitės atvejį.

Ji gyvena Belgijoje, kur lietuvių labai nedaug ir kur jie, kaip bendruomenė, nieku ypač nepasireiškia. Kiek daugiau priekyje pasirodo tik atskiri asmenys. Tarp jų galėtume suminėti rašytoją Eduardą Cinzą, kuris ilgesnį laiką tik periodikoje prisistatydavo lietuviams su savo kūriniais, o neseniai išleisdamas naują knygą "Brolio Mykolo gatvė".

Zenta Tenisonaitė kol kas daugiausia reiškiasi pasakytume, tarptautinio bendradarbiavimo srityje. Tai sritis, kuri būtų labai reikalinga darbininkų, bet, deja, tinkamų savanorių kandidatų vis trūksta. Sunku ką nors įpareigoti megzti ryšius su gyvenamojo krašto politikais ar kultūrininkais. Tokiems dalykams reikalingi savanoriai ir, man rodos, dar ir entuziastai, kuriems negaila nei laiko, nei įdėdamo darbo, nei iš savos kišenės imamų pinigų.

Šitokio entuziazmo, atrod, netruksta Z. Tenisonaitė. Gyvendama Belgijoje, kur dažnai susikerta tarpusavyje flamai ir valonai, ji suartė jo kaip tik su flama, su lietuvių kalba buvo išėjęs.

itin reikšmingi Amžinojo lietuvių lapai.

Amžinasis lietuvis savo forma bei architektūra (jeigu kūrinys jau yra baigtas), savo kompoziciniame dalim, kaip man atrod, yra novelinis romanas, atskirų apsakymų mozaika, kurioj autorius nesiribojo dviejų ar trijų asmenų drama, o bandė aprėpti daugiau žmonių ir gausnį kiekį jų patyrimų bei išgyvenimų. Aš net nedrįstu tarti, kas yra pirmasis veikalo veikėjas, kas yra jo pirmoji veikėja. Galėtų būti rašytojas Sintautas, galėtų būti ir žmogus "be pašaukimo" Česnulis; galėtų būti savanorių pažitūrų Jūratė (tik ji per greit veikale pradingo), galėtų būti Vyžainienė, Sintautienė ar Sandra. Eilė atskirų gyvenimų, eilė asmeninių dramų, besipinančių savo tarpe, bet veiksmo lauke išliekančių beveiktame pačiame lygy, lyg ir stiprintų mano mintį, kad Amžinasis lietuvis tai mes visi, tai mūsų visų būties atskiri reikšmingesni kristalai.

(Bus daugiau)

PUTINO "LANGAS"

Stepas Vykintas

Jei Vincas Putinas - Mykolaitis būtų gyvas, jis būtų š.m. sausio 6 d. šventės 80-tąjį gimtadienį. Deja, jau šeši metai, kai jo gyvųjų tarpe nebėra. Jis mirė Kačerginėje 1967 m. birželio 7 d., eidamas 75 metus. Tačiau jo, kaip poeto - kūrėjo, didelės amplitudės rašytojo, milžiniška dvasia bus gyva tol, kol bus gyva lietuvių tauta. Jis atsisistos šalia Donelaičio, Vienužio, Baranausko, Maironio kaip nemiršantis poetas.

Šį kartą apsiribosiu siaura tema, jo eilėraščių rinkiniu "Langu", kuris pasirodė 1966 m. Vilniuje. Tai nedidelė, bet labai skoningai dail. Vytauto Valiaus estetiškai didžiai vertingomis iliustracijomis papuošta knygutė. Įdomiausia ši knygutė yra savo turiniu, nes ji atidengia metamorfozinį poeto veidą. Šiame rinkinyje Putinas nusi-suka nuo jam primesto komunistinio realizmo ir grįžta į jaunatvės simbolistinį antrąjį poezijos laikotarpį, kada jis sugėbėjo simbolių pagalba išsakyti savo vidaus pasaulį. Tada jam simboliai -- tamsa ir šešėliai, viršūnės ir gelmės, bokštai, miglos, klaukuma -- tarnavo asmeniniam tragizmui ir didybei išreikšti, o "Lango" simboliai poetui yra parankūs tautos tragizmui pavaizduoti. Poetas mums čia būdingai pavaizduoja tą "gyvenimo niūrų kalėjimą", į kurį bolševikai uždarė ne tik poetą, bet ir visą lietuvių tautą. Poetas dainuoja:

Sakai,
Uždarėme draugystę savo
Tarp sienų keturių.
Gyvenimo niūriam kalėjime
Daugiau aš nieko neturiu.
Lyg kaulų smegenų kartu ir tuš-

čia, --
Ir jokiai sielvarto pagundai
Daugiau nebepaklusčiau. (50 psl.)

Gal būtų, ir tas langas, kuris yra šviesos simbolis, yra tik kalėjimo langas. Nors jis "duoda daug šviesos", bet, neilgai, nes "užgula langą naktis"

įvadais. Osvarbiausia -- išleista ji buvo ne lietuvių, bet pačių flamų. Kai lietuviai ką nors patys išleidžia svetimomis kalbomis, be abejo, tai neturi tokio pat svorio, gal knyga ir nepasklinda taip ir nesusilaukia tokio dėmesio, kaip nelietuviškos leidyklos išleista. Šįkart flamai tą knygutę išleido, flamai labai greit išpirkė ir flamai entuziastiškai pasidžiaugė jiems pateiktąja poezija. Tiesą, lietuviai spaudakritikomis pastabomis sutiko tos knygos pasirodymą: per mažą buvę atrankos, gal per daug paimta autorių.

(Nukelta į 6 psl.)

ir poetui pasidaro juoda, žvarbu, nyku ir baugu. Dažnai poeto minimaklaidi naktis yra mūsų tautos bolševikinės vergijos simbolis. Antrame šio ciklo simboliniame eilėraštyje "Tvara" poetas parodo ne tik tautos atitvėrimą nuo viso pasaulio, bet ir tą baisų košmarą, lietuviškai tariant, slėgą, kuri nežmoniška spaudžia lietuvių ir fiziškai, ir dvasiškai. Šio eilėraščio, kaip ir viso šio rinkinio leitmotyvų galėtų būti:

O Viešpatie, kas per košmaras!

Iš kur ta slėga? Poetas užtvėrė tvorą, kad galėtų ramiai miegoti. Bet miegas neina, nes spygliuota, kreiva ir ne graži tvora ima vaidintis... Pro tvoros plyšius lenda gauruotos, biauorios, keistos, nematytos būtybės... Jos apstoja lovą, poetui grasina, burnoja:

-- Mes taul... Mes tave!... Ak tu!... Tik trūksta šių nebaigtų sakinių pabaigos: Mes tave išvešime. Tu, buržuja! Tūkaptalistinio raugo poetel... Ir poetas visas išprakaitavęs pabunda ir suunka: O Viešpatie, kas per košmaras! Tokį košmarą išgyveno ir dabar išgyvena Lietuvoje daugybė lietuvių. Ir paties košmaro negali, nes jie yra atitverti keliomis tvoromis. Toliau "Durys". Seniau pro jas pas poetą ateidavo daug svečių, kurie spausdavo bičiuliškai ranką ir sveikindavo geru žodžiu. Dabar čia tuščia ir nyku, nes svečiai bijo lankytis pas poetą, kuris yra įtartinas. Dabar pro tas duris ateis tik naktis. Ir tas girdžiančias duris poetas septyniom spynom užtrenksiąs. Toliau "Namas". Jis nuo pat poeto gimimo toj pačioj vietoj stovėjo. Ir draugai sakė, kad tai būsią jo namai. Deja, praėjo daug metų, nors poetas gyvena vis tame pačiame name, bet "štai ilgėja, tamsėja naktis ir į tą baugią naktį skęsta poeto būtis. Ir kažkas ūmai gniaužia krūtinę ranka ledine. Ak, ne! Tai ne mano, ne mano šitie namai. Toliau "Viešnia" -- mirtis. Po poeto mirties gal kada nors bus pragiedrėjimas, bet "dar ilgai šešėliai žemėje tirštės, kol visos žvaigždės padangių būste suspindės".

Poeto išgyvenimus geriausiai išreiškia "Bodlero temomis" eilėraščiai. Čia poetas šaukia: Nenoriu išnykti! Todėl jis kėlėsi iš kapo, kur "jie (suprask pavergėjai) mane susitarę, buvo uždare, kad jų valiai paklusčiau ir niekad daugiau nepabusčiau". Poetas kėlėsi iš kapo, kad pašlovintų saulę, kad nauja būtų apvaisintų gyvybės ištroškusias sielas.

Tačiau visa poeto tragedija, kad jis, kaip ere-

(Nukelta į 6 psl.)

PUTINO "LANGAS"...

(Atkelta iš 5 psl.)

Iš su dideliais sparnais laisvai išsitiesti negali. Tuos galingus jo sparnus laužia politinė nelaisvė, kur poetas ypraprivers tas lankstyti. Ir poetas nebekenčia savęs, kaip to niekingo palaižūno, kuris laižo pavergėjo padus.

Putinas mums sukūrė nemaža poetinių šedevrų, bet iš visų jo šedevrų geriausias šedevras yra "Somnambulas". Tas svyruočlis, tas vaiduoklis -- somnambulas yra laimės ir neribotos laisvės ieškotojas. Jo nuostabus pasaulis kur nėra nei melo, nei apgaulės. Jis yra savos dalios kūrėjas.

Sveikink mano naują rytą
Dauno -- lylija -- lingorita,
Lingorita -- čitro -- rėjo!
Ir nuėjo, ir nuėjo...

Nederlandai ateina...

(Atkelta iš 5 psl.)

Matyt, to gražaus pasisekimo paskatinta, Z. Tenisonaitė ryžosi kitam dideliame ėjimui: su daryti nederlandų kalba rašiusių ar rašančių modernesniųjų poetų kūrinių antologiją lietuvių kalba. Tokia antologija dabar jau ir pasirodė, pavadinta XX-jo amžiaus nederlandų poezijos rinktinė (176 puslapiai, spaustinta Nidos spaustuvėje Londone, kainą 2,50 dol.). Antologijos sudarytoja ir vertėja knygoje pristato daugiau kaip 70 poetų, vienu pateikdama tik po vieną, o kitų ir po kelis eilėraščius. Žinoma, ir šįkart antologijos sudarytoją galima būtų pakritikuoti, kad gal daug geriau būtų buvę jei ji mums knygoje būtų pristatiusi žymiai mažiau tų poetų, o kiekvieno pasirinktųjų po daugiau kūrinių davusi, tada kiekvieno tų kūrinių veidą aiškesnį būtų matę. Vienas kitas eilėraščių yra tik mažas skambtelėjimas, nedaug ką tepasakąs apie jo kūrėją. Bet ką gi padarysi, kai jau padaryta! Džiaugiamės pačiu tuo faktu. Džiaugsmas net padvigubėja, kai sužinome, kad Z. Tenisonaitė šią antologiją išleido savo lėšomis, pasinaudodama nedidele olandų parama, neprašinėdama lietuviškų institucijų pašalpos.

O kas toliau? Z. Tenisonaitė, pasirodo, verčia i nederlandų kalba lietuvių apsakymus -- novelles. Tur būt, stengsis, kad būtų išleista rinktinė. Be kita ko, tokį darbą jau kiek anksčiau buvo pradėjęs ir jos tėvas A. Tenisonas. Jis buvo išvertęs jau daug tų apsakymų, tik matyt, išleidimo klausimas sutinka kliūčių. A. Tenisonas yra sudaręs ir lietuvių pasakų rinkinį nederlandų kalba, bet išleisti esą ypač sunku. Pasakų motyvai, kaip dr. J. Balys pasakytų, eina iš vienos tautos į kitą. Dėl to pasakos darosi panašios, nusitrina jose tautiniai atspalviai, ir jei leidykla jau yra pateikusi vieną kitą verstinių pasakų rinkinį, ji nebeskuba sušivilioti lietuviškomis.

K. Abr.

Taip savo laimės jis ieškot nuėjo...

"Langas" liks Putino poezijoje kaip vienas iš brandžiausių poezijos rinkinių, kur giliausiai išreikšta mūsų tautos tragedija, jos noras keltis iš kapo ir šlovinti saulę -- laisvę. Poetas "Ištikimybėje" skelbia, kad jis liks ištikimas žmogui ir sau pačiam ar palaimos šviesiai valandą ar juodu nesekmės metu. Ką reiškia būti ištikimam sau pačiam? Kas jis pats? Lietuvis, Lietuvos valstybės poetas. Taigi, poetas liks ištikimas lietuviams ir Lietuvai. Ką reiškia žmogus? Eilėraštyje "Bachas" poetas paaiškina, kas yra žmogus. Jau grįžta Dievas -- žmogus. Taigi, poetas liks ištikimas ne tik žmogui, bet ir Dievui. Tai Putino grįžimas į jaunatvę, į tuos laikus, kada jis laisvai kūrė ne tik poeziją, bet ir savo idealistinę pasaulėžiūrą. O grįžo jis į šį kelią netodėl, kad Lietuvoje siek tiek varžtai sumažėjo, bet todėl, kad jis prieš mirtį nebijojo rizikuoti nei Sibiru, nei kalėjimu. Jis žinojo, kad okupantai jo "Lango" nebepajėgs uždaryti, nes saulė -- laisvė vis tiek versis, nors ir pro "niūraus gyvenimo kalėjimo" langą.

BEVERLY SHORES

LIETUVIŲ KLUBO NAUJA VALDYBA

Praėjusių metų gruodžio 9 d. metiniame Lietuvių klubo susirinkime išrinktoji valdyba pareigas perėmė š. m. sausio 13 d. klubo susirinkime. Naująją valdybą sudaro: inž. Leonas Nekus -- pirm., Dana Noreikienė -- sekr. ir Ona Kavaliūnienė -- išd. Praėjusiais metais klubui vadovavo Stasys Rudys -- pirm., Teresė Mildaženė -- sekr. ir Jonas Eigelis -- išd. Buvusioji valdyba savo ir klubo metinės veiklos apžvalgą padarė metiniame klubo susirinkime. Klubui veikla buvo gyva ir įvairi.

Kadangi klubas savo būstinės dar neturi, susirinkimai daromi iš eilės pas klubo narius, kurie savo namuose turi vietos didesniai būriui susirinkti.

Dalis klubo narių mėgsta ir gali keliauti po pasaulį. Savo kelionių įspūdžiais mielai ir vaizdžiai pasidalina su klubo nariais. Su malonumu žiūrėjome Erdvilo Masiulio skaidres iš kelionių po Australiją, Jono Mildažo skaidres iš kelionių po Pietų Ameriką ir JAV šiaurės Vakarų Valskybes ir dr. Kazio Ambrozaičio filmus iš kelionių Viduržemio valstybėse ir medžioklių Aliaskoje.

Nors Lietuvių klubas nėra LB ar kitos organizacijos padalinys, lietuviškoje veikloje aktyviai dalyvauja ir kitoms organizacijoms talkina. Klubas organizuoja Vasario 16 ir liūdnojo birželio minėjimus, lietuviškas pamaldas, renka aukas bei solidarumo įnašus, petičijų parašus, rašo laiškus senatoriams, kongresmanams bei spaudai. Gautą iš parengimų pelną skiria lietuviškai veiklai paremti.

Iš praėjusių metų gauto pelno paskirta: 200 dol. Gary lituanistinei mokyklai, 70 dol. Lietuvių Fondui (padidintas įnašas iki 555 dol.), 25 dol. Vasario 16 gimna-

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

VASARIO ŠEŠIOLIKTOSIOS MINĖJIMAS

Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 55-ji sukaktis Detroite minima šia tvarka: Vasario 16 d. (penktadienį), 8 val. prie miesto savivaldybės rūmų pakeliamas ir 5 val. p. p. nuleidžiama Lietuvos vėliava. Vasario 17 d. (šeštadienį), 7 v. Lietuvių Namuose pageriamas ALT pirmininkas dr. Kazys Bobelis.

Už žuvusius karius ir partizanus pamaldos vasario 18 d. bus atlaikytos: Dievo Apvaizdos bažnyčioje 10 v., švento Antano bažnyčioje 10:30 v., švento Petro bažnyčioje 11:15 v. Pamaldose organizacijos dalyvauja su vėliavomis.

Iškilmingas minėjimas įvyks 3 val. p. p. Mercy kolegijos patalpose. Amerikos Himnų giedos Pranas Zaranka, jam akompanuos Elena Mikolaitienė. Scenoje bus pastatytas dekoratyvinis paminklas prisiminti žuvusius karius-savanorius ir prie jo padėtas vainikas, o Taura Zarankaitė padeklamuos eilėraščių. Šias ceremonijas praves ats. maj. Kazys Daugvydas. Scenos dekoracijos ir apšvietimas Eduardo Vasiliausko.

Kalbas pasakys: ALT pirm. dr. Kazys Bobelis ir Amerikos kongresmanas Robert J. Huber.

Meninę programą išpildys "Aidučių" ansamblis iš Chicago, vad. muz. Alice Stephens.

Lietuvos laisvinimo reikalams bus renkamos aukos ir visos persiunčiamos ALT. Aukų rinkimui vadovauja Elžbieta Paurazienė.

Vėliavos, prie miesto savivaldybės rūmų, pakėlimu -- nuleidimu, ceremonijomis šv. Antano bažnyčioje ir iškilmingame minėjime Mercy kolegijoje, vadovauja jūrų šauliai.

• **Detroito Centrinės Bibliotekos** direktorė Clara S. Jones prisituntė Kultūros Klubo pirmininkui Antanui Musteikiui nuoširdų laišką ir padėką už įteiktus, parodą "Lietuvių Kultūros Lobiai" uždarant, \$100.00 knygomis apie Lietuvą įsigyti. Laiške prisimena ir įteiktą skanų tortą, kurį visi bibliotekos tarnautojai, pietų metu, ragavę ir labai jį įvertinę.

Parodos rengėjai Lietuvių Kultūros Klubas, Stasio Butkaus kuopos šauliai ir LB Detroito apylinkės valdyba surengta paroda gražiai užsirekomendavo, ne tik bibliotekos tarnautojų tarpe, bet ir amerikiečių visuomeninėje.

• **I Lietuvių Namų Draugiją** 1972 metais su 100 do-

zijos, 25 dol. LB informacijai, 30 dol. lietuviškai spaudai, 20 dol. Margučio ir Sofija Barkus radijo programoms, 10 dol. lietuvių televizijai ir 25 dol. vietos gairininkams. Iš viso 420 dol.

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Šiais metais Vasario 16 minėjimas bus vasario 11 d., sekmadienį, šia tvarka: 11:30 lietuviškos pamaldos Beverly Shores šv. Onos bažnyčioje, 1 val. minėjimas OBIE restorane, Michigan City, Ind. prie 12 kelio. Kalbės dr. Kazys Ambrozaitis, meninę dalį atliks Gary lituanistinės mokyklos mokiniai.

Klubų valdyba maloniai kviečia minėjime dalyvauti visus apylinkėje gyvenančius lietuvius su šeimomis ir svečiais. Reikalui esant, skambinti: 874-8011. (Dds)

lerių įnašu įstojo šie nariai: Eugenija Bulotienė, Algis Bražėnas, Antanas Bružas, dr. Baltrušaitis ir LSS-gos Detroito skyrius. Įnašus padidino: po 100 dolerių LB Detroito apylinkė, Juozas Briedis, Algis Atkočaitis ir Jonas Ratnikas. Kiti įnešė po mažiau.

• **Dariaus ir Girėno Klubas** metinis narių susirinkimas įvyko sausio 28 d. Lietuvių Namuose. Susirinkimą pravedė Vladas Selenis, sekretoriavo Antanas Norus. Mandatų komisija sudarė: Kazys Veikutis, Antanas Mikelėnas ir Jonas Jonynas. Praeitų metų susirinkimo protokolą perskaitė Alfonsas Juška, kuris su mažą pataisa buvo priimtas.

Klubų valdybos vardu pranešimą padarė valdybos pirmininkas dr. Vytautas Mileris. Revizijos komisijos aktą perskaitė Petras Bliūdžius. Pirmininko ir revizijos komisijos pranešimai priimti be pataisų.

Į klubo valdybą 1973 metais išrinkti: dr. Vytautas Mileris -- pirmininkas, Stasys Petrauskas -- vicepirmininkas, Albinas Grigaitis -- sekretorius, Antanas Norus -- sekretorius finansų, Leonas Kalvėnas -- išdinininkas, Jonas Atkočaitis -- ūkio vadovas ir Edvardas Reklis -- tvardarys.

Į revizijos komisiją išrinkti: Jonas Gaižutis, Antanas Sukauskas, Feliksas Blaudzys ir Bronius Tatariūnas.

Dr. Vytautas Mileris padėkojo už gražų praeitų metų bendradarbiavimą ir šio susirinkimo pravedėjui Vladui Seleniui už tokį sklandų ir greitą susirinkimo pravedimą pareiškė padėką. Susirinkime dalyvavo apie 70 klubo narių ir jo susirinkimas netruko nei valandos. Po susirinkimo visi dalyvavę susirinkime nariai Dariaus ir Girėno klubo sveatinėje buvo pavaišinti.

• **Balfo 76 skyrius** sausio 28 d. Lietuvių Namuose turėjo metinį narių susirinkimą ir išrinko 1973 metams valdybą. Kazys Ražauskas -- pirmininkas, Rožė Ražauskienė -- vicepirmininkė, Linas Mikulionis -- vicepirmininkas, Vladas Staškus -- sekretorius, Česys Šadeika -- finansų sekretorius, Kazys Sragauskas -- išdinininkas, Petras Dalinis, Regina Garliuskaitė, Vytas Sergidas ir Viktoras Nakas -- nariai.

Revizijos komisijon išrinkti: Mykolas Stonys -- pirmininkas, Antanas Sukauskas ir Antanas Petrauskas -- nariai.

A. Grinius

CHICAGO

• **Dr. Jonas Balys**, Naujosios Vilties žurnalo redaktorius, Vasario Šešiolyktosios minėjime Chicagoje, vasario 18 d., 2 v. p. p. Maria High School salėje pasakys pagrindinę kalbą. Taip pat yra sutikęs kalbėti ir kongresmanas Edward Derwinski.

Minėjimą rengia Chicago Amerikos Lietuvių Taryba. Visi lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti.

ROCHESTER

KREPŠINIO RUNGTYNĖS

Rochesterio Sakalo ir Toronto Aušros krepšinio komandų rungtynės įvyko Rochesterioje sausio 27 d. Laimėjo Rochesterio Sakalas 65-62.

Pirmąją žaidynių pusę vedė Rochesterio Sakalas 37-22. Gi per antrąją pusę

Toronto Aušra pasivijo 61-60. Bet per paskutinę 1 minutę ir 6 sekundes, Rochesterio Sakalas išėjo laimėtoju 65-62. Rochesterio Sakalas įtemptai vedė rungtynės iki pat galo.

Sakalo komandos, po šešiolyktosios taškų surinko J. Choromanskis ir B. Masiulis.

Toronto Aušros Didžbalis surinko iš viso 15 taškų, antrą rungtynių pusę surinkdamas 14 taškų.

Rochesterio Sakalas ruošiasi ir ateityje dalyvauti krepšinio rengiamose rungtynėse.

Algis Balsys

HARTFORD

• **Eugenijus J. Ziurys**, gyvnanantis Wethersfield, Conn. specialiu Connecticut Valstijos Gubernatoriaus Thomas Meskill aktu paskirtas penkerių metų laikotarpiui Hartfordo ligoninės Direktorių Tarybos nariu.

Eugenijus Ziurys yra vieno specialaus departamento viršininkas didžiulėje Travelers Apdraudimo Įstaigoje. Džiugu, kad jaunas lietuvis yra gražiai įvertinamas ir paskiriamas tokioms atsakingoms ir garbingoms pareigoms vienoje iš didžiausių Naujosios Anglijos valstijų ligoninėje.

Eugenijus Ziurys ir ponia Regina abu yra veiklūs darbuotojai lietuvių ir amerikiečių organizacijose.

PRESSMAN

OPPORTUNITY FOR RIGHT MAN. MUST BE EXPERIENCED TWO-COLOR HARRIS PRESS OPERATOR. DAY SHIFT, 8 HOURS PER DAY. CLEAN SHOP. WRITE GALION PRINTING SERVICE, P. O. BOX 396, GALION, OHIO 44833, STATING YOUR QUALIFICATIONS, OR CALL AREA

(419) 468-1422

(8-10)

SCREW MACHINE OPERATOR

HAND and B & S Must be able to do own set ups. Top pay, benefits and working conditions. Permanent positions. AGGRESSIVE MFG. CO. TROY, MICH. 313-689-5020

(10-12)

WANTED AT ONCE. JOURNEYMEN OR 1ST CLASS SKILLED BORING MILL OPERATORS TOOL ROOM MACHINISTS FITTERS

EXPERIENCED IN WELDMENTS.

Hofley Mfg. Co., "Warren's Largest Job Shop"--30 yrs. of steady work. Excellent benefits & working conditions, top pay with overtime.

APPLY IN PERSON

HOFLEY MFG. CO. 22534 GROESBECK HWY WARREN, MICH.

(8-14)

WANTED 1ST CLASS AUTOMATIC SCREW MACHINE OPERATORS SETUP MEN

Acme Gridley. Exp'd. only. Permanent position, top wages. The best fringe benefits and good working cond. Lots of overtime, profit sharing program. SOLAR MACHINE PRODUCTS CO. 29350 Northline Romulus, Mich. 313-941-3700

(8-11)

OPENINGS FOR QUALIFIED PEOPLE

MILLWRIGHTS

AND

MAINTENANCE

ELECTRICIANS

Ability and potential for advancement are our first consideration. Must have own tools. Apply in person.

BENTON HARBOR

MALLEABLE

INDUSTRIES

171 Graham St.

Benton Harbor, 49022

Only experienced need apply (5-11)

TRUCK DRIVERS

Road men needed to Haul Liquid Co.2 (non flammable). Must have road experience. Prefer men with liquid hauling background, but will consider men with good driving experience.

Apply in Person only

LIQUID CARBONIC CORP. 3742 CEDARPOINT RD. OREGON, OHIO An Equal Opportunity Employer

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADETUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE At Superior -- (Near Rapid) Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖŠINAMA IR YRA DIDELE AĖKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatingą patarnavimą.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

MIRĖ JUSTINAS ŠIRVAITIS

Sekmadienį, vasario 4 d., netikėtai mirė nuo širdies smūgio Justinas Širvaitis, 62 m. amžiaus, veiklus visuomenininkas ir nejudomojo turto pardavimo agentas.

Nuliūdime paliko žmoną Domicelę, dukrą Ramunę, sūnų adv. Algį.

Pašarvotas buvo D. Jakubauskienės laidojimo koplyčioje. Po gedulingų pamaldų Nauj. parapijos bažnyčioje, vasario 7 d. gausaus būrio artimųjų ir bičiulių buvo palydėtas į kapus.

Skausmo paliestai šeimai ir artimiesiems reiškiamе užuojautą.

• **Aleksas Laikūnas**, Vilties Draugijos pirmininkas, praeitą penktadienį, vasario 2 d., sunegalavus, paguldytas į Lake County Memorial ligoninę sveikatos tikrinimui ir yra rūpestingoje dr. D. Degesio priežiūroje.

• **PETRAS KUDUKIS**, vasario 12 d. išvyksta į Australiją, į Melbourne Eucharistinį Kongresą. Griš kovo 10 dieną.

• **Vysk. M. Valančiaus** lit. mokyklos rengiami pietūs įvyks vasario 11 d. tuoj po lietuviškų Mišių šv. Jurgio parapijos salėje.

Trijų patiekalų pietūs (sriuba, mėsos patiekalas ir saldumynai) kainuos tik 2 dol.

Prašome visus atsilankyti ir paremti lietuvišką mokyklą!

• **Apdraudos** reikalais geriausius patarnavimus galite kreiptamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

Naujų Lietuvių Namų Clevelande akcininkų susirinkimo prezidiumas. Sėdi iš kairės: adv. P. Chalko, Pr. Stempužis, Z. Dučmanas, pranešimą daro pirm. Juozas Stempužis, inž. V. Vinclovas, V. Bacevičiaus nuotrauka

CLEVELANDO LIETUVIŲ NAUJIEJI NAMAI JAU REALYBĖ

Kadangi Clevelando lietuvių kolonija savo šimtmečio istorijoje nebuvo stačiusi naujų namų, o tik seną pastatą 6935 Superior Ave. prieš 70 metų atnaujinusi ir pritaikiusi kolonijos reikalams, tai pastangos pastatyti naują moderniškai įrengtą centrą susilaukė didelio dėmesio. Naujų namų statybos akcininkų metinio susirinkimo proga, kuris įvyko 1973 sausio 28, kolonijos įnašai pasiekė \$100,000 o susirinkime dalyvavo 80% visų registruotų akcijų. Lithuanian Village Inc. bendrovė, vykdanči naujų namų statybą ir turėdama virš 500 akcininkų, išaugo į didelę ir stiprią organizaciją.

Metinį pranešimą padarė b-vės direktorių tarybos pirmininkas J. Stempužis. B-vės nekilnojamojo turto bendra ver-

tė su neužbaigtu pastatu šiuo metu siekia apie \$230,000. Grynaus pinigais kasoje turima \$35,686. Naujų namų statybai buvo gauta iš Superior Savings \$200,000 paskola ir bendrovė įnešė savo pinigų į statybos sąskaitą \$87,771. Už statybos darbus iš paskolos sąskaitos ir kitų fondų iš viso jau išmokėta \$174,119. B-vės pirmininkas J. Stempužis, paskelbdamas detalų darbų ir finansų pranešimą, pasidžiaugė, kad Clevelando lietuviams dosniai remia statybą, tačiau finansinio rezervo suma, palyginus su tąja suma, kuri dar bus reikalinga užbaigti pastatą ir įsigyti baldus, yra nedidelė. Todėl Finansų komiteto pirm. Edv. Stepas ragino susirinkusiuosius kreiptis į savo kaimynus, prašyti pažistamų, kad visi įsigytų akcijų ir kad būtų padidintas finansų rezervas.

Buvęs Superior Savings prezidentas J. T. DeRighter, G. Juškėnas, G. Žebertavičius, K. Karalis, Vyt. Stuogis, H. Tatarūnas, V. Unguraitis, J. Virbalis ir kt. akcininkai paprašė įvairių paaiškinimų, kuriuos suteikė Planavimo k-jos pirm. V. Vinclovas ir kiti B-vės direktoriai. Kontrolės k-jos aktą perskaitė St. Astrauskas.

Asmeniškai ir per įgaliotimus (proxy) balsavo 4011 akcijų. Kasmet yra perrenkami tik keturi direktoriai. Šiame susirinkime direktoriais buvo išrinkti Z. Dučmanas (3211 akc.), Edv. Stepas (2324 akc.), R. Kudukis (2263 akc.) ir Z. Tarutis (1626 akc.). Balsavimo k-jos aktą paskelbė Pr. Karalius.

APAČIOJE: Vaizdas iš gausingo Clevelando Naujųjų Lietuvių Namų susirinkimo. V. Bacevičiaus nuotrauka

Dr. D. Degesui patulius, akcininkai išrinko septynių asmenų konstitucijos komisiją, kuri peržiūrės b-vės statutą ir Lietuvių Amerikos Piliečių Klubu nuostatus ir padarys rekomendacijas, jeigu bus reikalinga kokių pakeitimų ar papildymų. Susirinkimas taip pat vienbalsiai pritarė, kad b-vės direktorių taryba registruotų akcijų skaičių iš turimų 6000 pakeltų iki 10,000. Akcijos kaina \$27.

Akcininkai turėjo progos apžiūrėti pastatą iš vidaus ir pasidžiaugti, kad jų kapitalu bus pastatyti gražūs rūmai, kuriuose koncentruosis visos kolonijos lietuviškas gyvenimas.

Naujoji direktorių taryba po trijų dienų, sausio 31, susirinkusi posėdžio b-vės pirmininku vėl išrinko Juozą Stempužį, kuris energingai vadovavo b-vei trejus metus. Direktijos kiti pareigūnai: I vicepirmininkas ir raštinės vedėjas Z. Dučmanas, II vicepirmininkas ir Planavimo k-jos pirm. V. Vinclovas, dir. R. Kudukis palaikys ryšius su valdžios įstaigomis ir dirbs Planavimo k-joje, izdininkas Z. Tarutis, protokolų sekretorius ir Finansų k-jos pirm. pavaduotojas Pr. Stempužis, Finansų k-jos pirm. Edv. Stepas, finansų sekretorius J. Apanavičius, akcijų sekretorius St. Mačys, namų valdytojas E. Samas, namų valdytojo pav. St. Lukas, Konstitucijos k-jos pirm. J. Malskis. Direktoriai gera nuotainka sutarė vieningai ir energingai kipti į darbą, kad kuo greičiau būtų pasiektas tikslas. (d)

OWNER OPERATORS

Due to expanding business we need qualified owner operators with 3 axle tractors to run Ohio and return with company trailers. 216-435-6394. (6-12)

VASARIO 16-OSIOS MINĖJIMAS CLEVELANDE

Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 55 metų sukakties minėjimas įvyksta sekmadienį, vasario mėn. 11 d. sekančia tvarka:

9:50 val. ryte — vėliavų pakėlimas Naujos liet. parapijos aikštėje.

10 val. ryte — šv. Mišios Naujos liet. parapijos bažnyčioje.

10:30 val. ryte — šv. Mišios šv. Jurgio liet. parapijos bažnyčioje. Mišių metu gieda LTM Čiurlionio Ansamblis, vadov. muziko A. Mikulskio.

12-1 val. Esant palankiam orui, Lietuvos generalinis konsulas A. Simutis lanko Lietuvių Kultūrinį Darželį ir prez. A. Smetonos kapą.

4 val. p. p. iškilmingas minėjimas Panelės švenčiausios Nesiliaujančios Pagalbos liet. parapijos salėje.

Kalbas pasakys Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis iš New Yorko ir Clevelando miesto žmonių Išteklį bei Ekonominio vystymo direktorius dr. Michael Pap.

Koncertinę dalį atliks LTM Čiurlionio Ansamblis, vadovaujamas muziko Alfonso Mikulskio.

Penktadienį, vasario 16 d. 10 val. ryte — Lietuvos vėliavos pakėlimas Clevelando miesto centre (Public Square).

Organizacijos yra prašomos dalyvauti su vėliavomis šv. Mišiose ir minėjime. Lietuvių visuomenė yra kviečiama dalyvauti visose minėjimo dalyse ir taip pat aukoti Lietuvos laisvinimo reikalams. Prašome aukas skirti tik Amerikos Lietuvių Tarybai, kuri dalis bus paskirta Vyriausios Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui.

Skyriaus Valdyba
ALT Clevelando

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINĖS IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskit savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiektis su Maskva suteiks jums žinias apie kelionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

152 THE OLD ARCADE CLEVELAND, OHIO 44114 TELEF. 621-6036

STANLEY TOOLS

Has Employment Opportunities

FOR

- E. D. M. OPERATOR
- INDUSTRIAL ELECTRICIAN
- MAINTENANCE MACHINISTS
- MILLWRIGHTS
- TOOL & DIE MAKERS

If you are experienced in any of the listed job skills, STANLEY TOOLS can offer you good wages steady work, advancement and a full range of fringe benefits. Apply at:

STANLEY TOOLS

140 Chapel St. Newark, N. J. OR PHONE 201-344-3545

An Equal Opportunity Employer

(8-10)

A. A.

JUSTINUI ŠIRVAIČIUI

mirus, žmoną DOMICELĘ, sūnų ALGĮ, dukrą RAMUNĘ ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame

I. Plechavičienė
I. Vedėrienė
N. Plechavičius

Staiga netekus mylimo tėvelio

JUSTINO ŠIRVAIČIO,

sūnui ALGIUI gilią užuojautą reiškiamе

Nijolė ir Petras
Maželiai

A. A.

LEONUI KAZĖNUI

mirus, liūdinčią žmoną BRONĘ, dukrą SAULUTĘ, sūnų DAINIŲ, brolių, p.p. OBELENIUS ir kitus gimines su šeimomis giliai užjaučiame ir kartu jungiamės į jų liūdesį

Ona, Kazys Bačauskai

A. A.

LEONUI KAZĖNUI

mirus, jo žmoną BRONĘ, vaikus ir brolių muz. JULIŲ su šeima nuoširdžiai užjaučiame

Mečys ir Leokadija Baliai
ir šeima

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

REMKIME LIETUVOS
NEPRIKLAUSOMYBĖS
FONDĄ

Lietuvos Nepriklausomybės Fondas, išleidęs anglų kalba "Lithuania 700 Years" jau trečią laidą, da-

bar baigia ruošti Nepriklausomos Lietuvos ir Diplomatinių Tarnybos istoriją lietuvių kalba ir paskutiniu LNF užsimojimu yra išleidimas anglų kalba leidinio, kuris įtikintų pasaulį, jog Lietuva ne savo noru įsi-

jungė į Sovietų Sąjungą, kaip rusai skelbia, bet klasa ir žiauriu smurtu naikinant tautą. Toks leidinys apims apie 350 psl., bus mažesnis ir pigesnis, o tuo pačiu prieinamesnis platesnei laisvojo pasaulio visuomenei.

LNF iki šiol po išleidimo "Lithuania 700 Years" specialaus aukų rinkimo vėliau neskelbė, savo rėmėjų prašymais nevargino, žinant, kad ir taip aukų rinkėjų eilės nesibaigia. Dabar, norėdamas įgyvendinti naujus užsimojimus, kuriais niekas kitas nepasirūpina, LNF kreipiasi vėl į lietuvių visuomenę aukų, Lietuvos Nepriklausomybės Fondui skirtą dalį įteikiant nepriklausomybės šventės minėjimuose arba siunčiant čekį: Lithuanian Independence Fund, Inc. 87-80 96 Street, Woodhaven, N. Y. 11421.

NEWARK

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Jungtinio Lietuvos Reikalų Komiteto susirinkime buvo sudarytas atskiras Komitetas 1973 metų Newarko paminėti Vasario 16 sukaktį. Minėjimas įvyks vasario 11 dieną, sekmadienį. Bus pradėtas 10:30 valandą lietuvių parapijos bažnyčioje pamaldomis už žuvusius dėl Lietuvos laisvės. Po pamaldų padedamos gėles prie lietuviško kryžiaus, 12 val. p. p. parapijos salėje kava. 1 val. p. p. iškilmingas minėjimas. Dalyvauja Newarko lietuvių posto Veteranai ir jų padėjėjos su vėliavomis.

JAV LB centro valdybos Aušra Mačiulaitytė - Zerr tars trumpą pagrindinę kalbą. Sveikins JAV Kongreso narys Rodino, Newarko miesto tarybos pirm. L. Turco, vėliavas pagerbs lietuviai Veteranai, bus perskaitytos proklamacijos gubernatoriaus ir Newarko miesto mero ir New Jersey lietuvių rezoliucija Amerikos valstybės sekretoriui, JAV ambasadoriui prie JT.

Meninė programa sudaroma iš vietinių pajėgų. Rengėjai numatė, kad minėjimas bus sklandus ir trumpas, todėl kviečia visus Newarko ir apylinkės lietuvius su savo artimaisiais minėti laiku dalyvauti minėjime.

Įėjimas ir kava visiems veltui. (ast)

CAMBRIDGE

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Nekalto Prasidėjimo Lietuvių parapija Cambridge, Mass., Vasario 16-ją iškilmingai minės sekmadienį, vasario 11 dieną, 2 v. p. p. bus specialios pamaldos bažnyčioje, o 2:30 minėjimas salėje. Per pamaldas ir minėjimo programoje dalyvaus sol. Benediktas Povilavičius, o jam akompanuos komp. Jeronimas Kačinskas. Minėjimą praves Elena Vasyliūnienė. Po programos bus vaisės, kuriomis rūpinasis Anelė Ambrozaitienė su savo talkininkėmis. Visi lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti. Kaip visuomet per minėjimą bus renkamos aukos mūsų politiniams veiksniams, kurie rūpinasi Lietuvai grąžinti laisvę ir nepriklausomybę. Šiam tikslui būkime ypatingai dosnūs.

Greitesniam pašto korespondencijos gavimui, Dirva pašte išsinuomavo pašto dėžutę — P. O. Box 03206, tad siųsdami Dirvai laiškus, korespondencijas ar pinigus, adresuokite:

DIRVA
P. O. Box 03206
Cleveland, Ohio 44103

7 DIENOS ČIKAGOJE

VLADAS BŪTĖNAS

Būrys spaudos darbuotojų bei visuomenininkų I. ir dr. L. Kriaučeliūnų namuose suėjime, surištame su mūsų taut. šokiais. Iš k. į d.: Lietuviai Televizijoje atstovė P. Štutienė, Vl. Būtėnas, B. Vindašienė, R. Rudaitienė, A. Modestas, A. Pavilčiūtė, "Draugo" moderatorius kun. P. Garšva, dr. L. Kriaučeliūnas, Z. Juškevičienė, muz. A. Vasaitis, "Naujių" red. A. Pužauskas, "Draugo" red. kun. J. Prunskis, LB Tarybos prezidento pirm. inž. V. Kamantas, Irena Kriaučeliūnienė, "Margučio" vadovas P. Petrutis ir LŽS cv vicepirm. V. Kasnėnas.

● LIETUVOS Nepriklausomybės šventė jau čia pat. Neatolima ateitis parodys, ką apie mus šiais metais rašys amerikiečių ir kitų tautų spauda, kas bus iškelta bei pasiekta politinės kovos už šviesesnę Lietuvos ateitį lauke. Iš anksto malonu pastebėti faktą, kad šiais metais Chicagoje Lietuvos Nepriklausomybės šventė rengiama si ypač ryškiai atžymėti mūsų meno arenoje -- naujojoje Jaunimo centro galerijoje, kuri ir ateityje, reikia tikėtis, vadinsis Čiurlionio galerija. Per pasakutinius šešerius metus senoji Čiurlionio galerijoje Lietuvos Nepriklausomybės šventės proga būdavo rengiamos lietuvių dailininkų, gyvenančių Chicago mieste ir apylinkėse, grupinės parodos. Bet šiais metais Čiurlionio galerijos direktorės dail. V. Balukienės ir visos galerijos vadovybės pastangomis rengiama žymiai platesnė dailės paroda, kurioje dalyvauja pakviesti visi žinomesni lietuvių dailininkai, gyvenantieji laisvajame pasaulyje. Jų atsistatymams kūriniams atrinkti yra sudaryta speciali juro komisija. Antra -- šios parodos metu, kurios atidarymas įvyks penktadienio, vasario 16 d. vakare, oficialiai bus atidaryta ir naujoji meno galerija su trumpu koncertu bei kita momentu derama programa. Trečia -- jungtinės laisvojo pasaulio lietuvių dailininkų parodos metu specialiai juro komisija (į ją yra pakviesti ir du amerikiečiai, gerai žinomi meno kritikai) atrinks Čiurlionio galerijai patį geriausią kūrinių ir už tą kūrinių bus užmokėta Lietuvos Fondo vadovybės paskirta 1,000 dol. premija. Čiurlionio galerijos vadovybė yra nustačiusi taisyklę, kad šioje Lietuvos Nepriklausomybės šventės ir naujosios galerijos atidarymo proga rengiamoje jungtinėje parodoje būtų išstatyti tik tiek kūrinių, kurie dar niekad nėra buvę ankščiau Čiurlionio galerijoje rengtose parodose. Taip pat tokios pat taisyklės bus taikomos ir skiriant kitas premijas. O jas dar skirs Čiurlionio galerijos vadovybė ir kitos institucijos. Premijos nesivadins pirmąja, antrąja ar trečiąja, tik jos skirs sumų dydžiu bei mecenatais.

● KOKS DAILININKŲ susidomėjimas virš minima paroda? Sausio 30 d. paklausiau Čiurlionio galerijos direktorę dail. V. Balukienę, kuri, rodos, tik Čiurlionio galerijos reikais ir tegyvena. Ji atsakė, kad iki tos dienos parodoje dalyvauti jau buvo užsiregistravę apie 40 dailininkų, jų tarpe tokie žinomi vardai, kaip J. Rimša (California), Pr. Gailius (Paryžius), V. K. Jonynas, A. Elskus, Pr. Lapė (visi iš New Yorko), chigagiečiai A. Valeška, K. Varnelis, V. Virkauris eilė kitų. Dail. V. Balukienės žodžiais, sunkiau yra su skulptoriais. Daugelio skulptūros didelės, jas skulptoriai turi gerai supakuoti ir pasikui drebėti, kad vežant skulptūros nenukentėtų. O ir persiuntimo kaina nėra maža. Dalis ir žinomų dailininkų, ypač kurie

dirba su didesnėmis drobėmis, kartais labai sunkiai prisiruošia savo kūrinius supakuoti ir išsiųsti. Tuo tarpu tie dailininkai, kurių vardai dar nėra išskirti, kūrinių prisiruošia net per daug, nemažą dalį jų juro komisija atmeta ir tada Čiurlionio galerijos vadovybė savo lėšomis juos turi vėl įpakuoti ir grąžinti atgal. Žodžiu, kad ir galerijos administracinis darbas, ypač rengiant didesnes grupines parodas, nėra lengvas. Bet visgi Čiurlionio galerijos direktorė ir visą vadovybę šiais metais lydi džiaugsmas, kad jungtinė lietuvių dailininkų paroda bus gera ir verta dėmesio, kad šalia politinių veiksmų bei visų taurių lietuvių vis didesnį įnašą Lietuvos Nepriklausomybės šventei įprasminti stengiasi atiduoti ir lietuviai menininkai. Dail. V. Balukienė linki, kad dailininkų pėdomis pasiektų lietuvių rašytojai, teatralai, muzikai, kad gydytojų korp! Fraternitas Lithuania pasiektų lietuvių rašytojai, B. Pitkevičiūtė nebūtų vienkartinė, bet kartotųsi kiekvienais metais. O menininkams, kurie stengiasi Lietuvos Nepriklausomybės šventę kuo giliau įprasminti, pagalbon turėtų ateiti ir plačioji visuomenė, gausiai lankydamas parodą, pirkdami kūrinius bei domėdamasi visu tuo, kas mūsų meno žmonių yra dirbama. Todėl iš anksto reikia tikėtis, kad penktadienio, vasario 16 d. vakare naujoji galerija bus pilna publikos ir kad ten įvyks vienas iš prasmingiausių susikauptimų prieš didžiąją tautinę šventę. Atidarymo iškilnėse talkininkaus skautininkų draugovė, vadovaujama vyr. skt. Gasnerienės. Tie dailininkai, kurie dar nespėjo kūrinių pristatyti, prašomi skubiai juos siųsti.

● AŠTUONIOLIKA jaunuolių, priklausančių "Grandies" taut. šokių grupei, su vadove mokyt. I. Smieliauskienė, sol. A. Simonaityte, akordeonistu A. Stelmoku ir globos k-to pirm. I. Kriaučeliūnienė šį mėnesį išvyksta į P. Ameriką, kur Brazilijoje įvyks P. Amerikos lietuvių kongresas. "Grandis" šio-

je išvykoje numatys duoti penkis pasirodymus, kurių vienas įvyks Venezueloje, o kiti keturi Brazilijoje. Numatoma, kad kai kuriuos pasirodymus perduos televizija. Išvyka atsis apie 12,000 dol. Kiekvienas vykstantis turi iš savo kišenės sumokėti po 100 dol., o likusią sumą pasižadėjo surinkti išvykos globos komitetas, vadovaujamas dr. L. Kriaučeliūno. "Baltijos" kvinteto ir rašyt. A. Gustaičio koncertai vakarai neatnešė to pelno, kokio buvo tikėtasi, nes dainuojantys vyrai, šalia stambių kelionės per Atlantą išlaidų apmokėjimo, pasiėmė dar ir apvalų honorarą. Bet už tai sausio 27 d. Jaunimo centro didž. salėje surengtame "Grandies" vakare atsitiko kitaip: įėjimo bilietai buvo brangokai, 15 dol. asmeniui, bet didelėje salėje prie išėjimų būty bei valgiais apkrautų stalų ne liko nei vienos laisvos vietos -- visos 230 kėdžių buvo užimtos "Grandies" rėmėju bei bičiuliu, todėl, atidarydama vakarą, I. Kriaučeliūnienė nebe reikalo dėkojo visuomenei už pripildymą salės, o po to ryškino laisvojo pasaulio lietuvių jaunimo bendradarbiavimą, prasidėjusį su III Taut. šokių švente, dar labiau išsiplėtusį II Jaunimo kongrese bei IV Taut. šokių šventės metu. "Grandies" vadovai mokyt. I. Smieliauskienė taip pat buvo džiugu pastebėti, kad po tiekios pasirodymų JAV bei Kanadoje, atsirado proga iškeliauti ir į užjūrį. Už šios kelionės įgalinimą dėkojo išvykos globos komiteto pirm. dr. Kriaučeliūnui bei k-to nariams L. Dargienei, dr. A. Razmai, St. Džiugui, A. Modestui ir J. Evans, Jr. Po to scenoje prėgo spalvingi "Grandies" šokiai, svečiai išpirko visus loterijos bilietus ne už 1,200 dol., V. Rasčiauskas įteikė asmeninę 300 dol. auką, o bendrų šokių metu išsitiesusios "grandiečių" gretos šoko raketelius bei kitus smagius šokius, į savo ratą kartas nuo karto pasigaudami ir išvykos globėją dr. L. Kriaučeliūną. Vakaro eigą sklandžiai pranešinėjo J. Kriaučeliūnaitė ir D. Narutytė, o malda prieš vakarienę sukalbėjo kun. L. Zaremba, SJ.

Čiurlionio galerijos direktorė dail. V. Balukienė su savo vyru dr. G. Baluku (dešinėje) ir dail. J. Daugvila.

Z. Degučio nuotrauka

JUSTINUI ŠIRVAIČIUI

mirus, jo žmoną DOMICELE, sūnų AL-

GI, dukrą RAMUNĘ nuoširdžiai už-

jaučia

R. A. A. Dailidės

N. V. Dailidės

A. A. Mikoliūnai

H. V. R. R. R. Senkai

A. A.

JUSTINUI ŠIRVAIČIUI

staiga mirus, sūnui ALGIUI ir visiems

artimiesiems gilią užuojautą reiškiamo

Rima ir Vytas
Janoniai
Marija ir Algis
Matulioniai

A. + A.

MARIJAI JANSONIENEI

mirus, jos vyrui dr. E. JANSONUI ir

sūnui su šeima, nuoširdžią užuojautą

reiškia

J. Ulpienė

J. Ulpaitė

G. ir A. Danasai

A. A.

LEONUI KAZĖNUI

mirus, žmoną BRONĘ, dukrą SAULĘ,

sūnų DAINIŲ ir visus artimuosius nuo-

širdžiai užjaučiame ir kartu su jumis

liudime

T. Liutkuvienė

A. ir T. Savickai

E. ir A. Liutkai